

E51

20/1941-42.

INTERNÁTUS.

A

B U D A P E S T I

M. KIR. ÁLLAMI LÍCEUM ÉS TANÍTÓKÉPZŐ
INTÉZET

É V K Ö N Y V E

AZ 1941—42. TANÉVRŐL.

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 73. ÉVÉBEN SZERKESZTETTE:

DR. PADÁNYI-FRANK ANTAL
TANÜGYI FŐTANÁCSOS, IGAZGATÓ.

B U D A P E S T, 1942.

Kiadja az intézet igazgatósága: Budapest, XII., Fery Oszkár-utca 40. szám.
Telefon: 153—485.

REV 85

INTERNÁTUS.

A

B U D A P E S T I

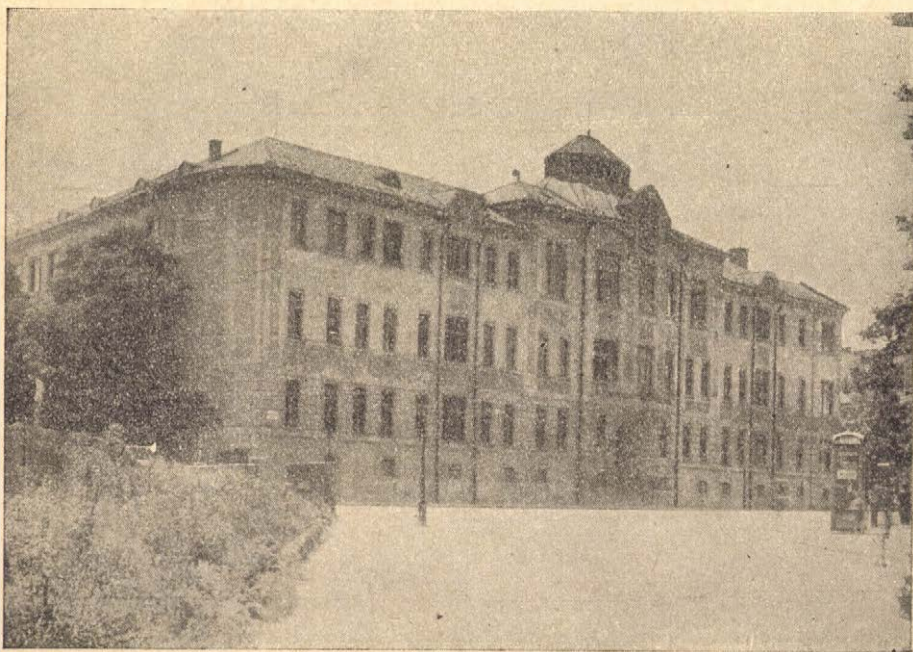
M. KIR. ÁLLAMI LÍCEUM ÉS TANÍTÓKÉPZŐ
INTÉZET

É V K Ö N Y V E

AZ 1941—42. TANÉVRŐL.

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 73. ÉVÉBEN SZERKESZTETTE:

DR. PADÁNYI-FRANK ANTAL
TANÜGYI FŐTANÁCSOS, IGAZGATÓ.

B U D A P E S T, 1942.

Kiadja az intézet igazgatósága: Budapest, XII., Fery Oszkár-utca 40. szám.
Telefon: 153—485.

REV 98

REV 2010

BUDAPEST

ÁBRAHÁM JÓZSEF KÖNYVNYOMDA ÉS TARTALÉK

NYELV

ÁBRAHÁM JÓZSEF

NYELVNYOMDA ÉS TARTALÉK

NYELVNYOMDA ÉS TARTALÉK

NYELVNYOMDA ÉS TARTALÉK

NYELVNYOMDA ÉS TARTALÉK

Dr. Kovács János.

1942 április 19-én elhunyt dr. Kovács János, intézetünk egykori nagynevű tanára. Ravatala mellett intézetünk igazgatója a következő búcsúztatót mondotta.

A Tanítóképzőintézeti Tanárok Országos Egyesülete és a budapesti áll. tanítóképző tanártestülete nevében fájdalommal búcsúzom dr. Kovács Jánostól, intézetünk egykori tanárától és egyesületünk tiszteleti elnökétől. A nemzet jövője elsősorban a néptanítóktól függ, a néptanítók színvonala a tanítóképző-intézeti tanároktól függ, a tanítóképző-intézeti tanárok jelentékeny részének pedig dr. Kovács János volt a tanára és egyesületünk révén a tanítóképző-intézeti tanárság egyetemének volt 1898–1905-ig a vezére. A legidősebb elvek egyikét: a haladást, az egyéni fejlődést követelte akkor, amikor a tanítóképző-tanárképzés kérdésben azt hirdette, hogy »a tudományos tanulmányozásban még a kollégiumok hallgatásánál is lényegesebb a hallgatott anyag egyéni feldolgozása, az azzal kapcsolatos szakirodalom megismerése«. A legnagyobb gondolatok egyikét pendítette meg, amikor a tanítóképző-intézetek felügyeletével kapcsolatban a következőket mondotta: »Teljesebb, folytonosabb felügyelet alatt senki sincs, mint a tanító. Ezt a felügyeletet tanítványai gyakorolják, akikkel szemben kénytelenítve van a legszorosabb és szünetnélküli önfegyelmezésre, s tehetségei legjavának érvényesítésére« (M. T. 1896., 184.)

Dr. Kovács János szerint ne a kényszer hatása alatt cselekedjünk, hanem minden munkában lelkiismeretünket kövessük. Arra tanított bennünket, hogy lelkiismeretes munkával vállaljunk felelősséget a jövő nemzedékért. Ne a felsőbb hatóság felé nézzünk, hanem mindig a tanítvány felé. Csak az lehet jó tanár, aki a gyermekben, az ifjúságban él, — és pedig úgy él, mint ahogyan dr. Kovács János az ifjúságban élt.

Mi tanítványok — mint tanítványfelügyelők — a legragyogóbb bizonyítványt állítjuk ki dr. Kovács Jánosról, a természettan lelkes tanáráról, a nagy pedagógusról, a kiváló szervezőről és az országos vezetőről. Nagynevű vezetőnk: dr. Kovács János, Isten veled!

Tanyai kirándulás.

Annak ellenére, hogy intézetünk Budapesten van, nagy gondot fordítottunk arra, hogy növendékeink megismerjék és megszeressék a falusi és tanyai iskolát, a falu és tanya tanítóját, a falu és tanya népét. Ezt a célt szolgálta az a kirándulás, amelyet 1941 október hó 4-én a Ráckeve mellett levő tanyai iskolába, Gulyás Kálmán tanító úr iskolájába rendeztünk. Hogy ez a kirándulás milyen hatással volt növendékeinkre, arról szólnak az alábbi írások.

P. B. szerint: »Itt mindenben látni lehetett a tanító úr gondos és lelkiismeretes munkáját. Az osztály fegyelmezett volt, pedig 60 gyermek volt együtt. A bemutatott tanítás is nagyon tetszett. Ebéd után az ottlevő Sándorfi Sándorné tanítónő úrnő, Beke Gábor, Eröss Lajos igazgató urak, Gulyás Kálmán és vitéz Mihály Gyula tanító urak szóltak működésükről. Igazi lelkes és hivatásos tanítók. Csodálatos, hogy a tanító, akiről elég sokan kicsinylőleg azt mondják: csak tanító, annyi mindenre képes, mint Gulyás tanító úr. A tanítónő úrnő beszéde nagyon megható volt. Ő — valósággal könyörögve — arra kért bennünket, hogy szeressük nagyon a gyermeket és a falut. Az iskola igazgatója igazi székely ember. Nem riadt vissza a nehézségektől. Legyőzte. Valamennyi tanító úr beszédjéből azt éreztem, hogy a tanító megbecsülése csak magától a tanítótól függ. Ha a tanító megteszi kötelességét, lelkiismeretesen dolgozik, nemcsak hivatázból, hanem hivatásból szereti a gyermeket és a falut, akkor büszke lehet erre a névre. Úgy érzem, az igazi tanító tudása egyetlen a művelt emberével, de a lelke nagyon magasan van másfoglalkozású embereké felett. Ezek a tanító urak minden este lelkiismeretvizsgálatot tartanak. Szégyeltem magam, amikor ezt hallottam. Ők anyagi gondokkal és még sok más nehézséggel küzdenek, mégis van idejük lelkiismeretvizsgálatra, én pedig hányszor elmulasztottam már! — Állandóan készülnek tanításukra. Nemcsak az iskolában munkálkodnak, de különböző egyesületekben is nevelik a népet. Mindig a néppel vannak. Örülnek és sírnak a »paraszttal«. Nem unják a falut. Nem panaszkodnak, hogy nincs szórakozás, nincs mozi, nincsen művelt társaság, ahová elmehetnének beszélgetni. Nem vágyódnak a városi zaj után, a »parasztk« között is jól érzik magukat.

Tanítók és boldogok. Boldogok, mert szeretik a népet és gyermekeket. Hűek a néphez, mert tudják, hogy bennük van az erő, a jövő, amiért dolgozni kell. — Nagyon megszerettem én is a népet, a magyar »parasztot«. Felébredt bennem a 12 év előtti falu. Magam előtt látom édesapámat, amint várja a rongyos, sápadt gyermekeket a kapuban. Mindegyiket megsímogatja, mindegyikhez szól néhány szót. Látom az iskolát, a gyermekek figyelő tekintetét és az öreg tanító boldog mosolyát. Látom édesapámat az emberek csoportjában vasárnap a templom előtt. Milyen tisztelettel néztek rá az emberek! Milyen bizalommal hozták leveleiket, hogy olvassa el, hivatalos dolgaikat, hogy tanácsot kérjenek tőle. Mennyire szerették édesapámat! Mennyire szeretik ezek a földhözvált emberek az igazi tanítót, a Gulyás Kálmán — és társai — féle tanítókat. — Vágyom közbük. Ha nem is lehetek mindjárt hozzájuk hasonló, érzem, hogy hivatásszeretetem és a gyermekek szeretete majd oda visz.

H. A. szerint: »A tanító urak beszéde nagy hatással volt rám. Hogyan kell igazán tanítói módon viselkedni falun, azt most látom. — Nincs szebb pálya, mint a tanítói, mert igazán csak ő a nemzet napszámosa! Ha kell, most már igazán síkraszállok, hogy megvédjem azokat, akik a magyar lelkek formálását tűzték ki életcélul, mert ez az igazi önfeláldozás a magyar népért.«

F. J. szerint: »Sokat hallottam már arról, hogy a tanító az egész falura rányomhatja bélyegét. Ezt most a valóságban is láttam. Beke Gábor, Eröss Lajos, vitéz Mihály Gyula és Gulyás Kálmán tanító urak ezt meg is tették. A tanya népe hálás is érte.«

F. Gy. szerint: »Tudtam, hogy nehéz a tanyai tanító helyzete, de azt, amit tapasztaltam, azért nem gondoltam volna. Gulyás tanító úr és kartársai előadásából sokat tanultam. Szavaik úgy a szívemhez szóltak, hogy szinte szerettem volna megölelni őket. Emberek a pusztán, akik nem ismernek fáradságot, akadályt a cél felé való haladásban és boldogok, mert látják munkájuk eredményét.«

Gy. I. szerint: »A hangos szólamok helyett mindig a tettek voltak rám nagy hatással. Ez történt a ráckevei kirándulás alkalmával is. Sándorfői Sándorné tanítónő úrnő, Beke Gábor, Eröss Lajos igazgató úr, Gulyás Kálmán és vitéz Mihály Gyula tanító urak, a leggyakorlatibb emberek, sorakoztatták fel itt, hogy mit tettek. Nem azt, hogyan kell tenni, hanem hogyan álltak helyt ott, ahová a nemzet állította őket. Róluk soha nem írtak az újságok, nem tündököltek a kirakatban, hanem kitartó, kemény munkájával szórták szét a tudás magvait és vezették népüket a jobb magyar jövő felé. Ezek az emberek minden lelkiismeretvizsgálatkor bátran mondhatják, hogy megtették a kötelességüket. Gulyás tanító úrnak és kartársainak áldozatos építő munkája hősi élet példává magasztosul.«

Gy. O. szerint: »Különösen feltűnt az a szeretet, ahogyan Gulyás tanító úr a gyermekekkel beszélt. Mintha valamennyi saját fia, leánya volna. A tanítás után megtekintettük a tartermet. Egyszerű, tiszta falusi tanterem képet mutatott. A falakon mindenhol a tanító lelkiismeretes munkájáról tanuskodó szemléltető képek függtek. Ezután következett a tanító urak beszámolója. Elmondták, hogyan harcoltak a tudóbaj, a tudatlanság, a gazdasági elmaradottság ellen. Sikerült is megszüntetni a bajokat. A mindent átfogó szeretettel felemelték magukhoz a népet. Munkásságuk igazi apostolkodás volt. Mikor később a községet tekintettük meg, öröm volt nézni, hogy milyen szeretetnek örvendenek Gulyás tanító úr és tanítótársai Ráckevén. A kis gyermektől a felnőttig mind mosolyogva, szeretettel köszöntek nekik. Ez bizonyított volt. Itt szent munka folyik.«

P. E. szerint: »Ugy érzem itt magam, mintha a levegőnek is »idealizmust konzerváló« ereje lenne. Itt hiába mulnak az évek és öszül meg a haj, a lélek üde és fiatal marad.«

P. P. szerint: »Az egész kiránduláson két dolog ragadta meg különösen a figyelmemet. Az első az a közvetlenség, amely Gulyás tanító úr és a tanyai nép közt fennáll. Ugy láttam, hogy Gulyás tanító úr nemcsak tanítója, hanem ennél jóval többje a ráckevei tanyák népének. Lelki gondozójuk, orvosuk és segítőjük minden ügyükben. Az iskolát valóságos édenkert veszi körül. Csupa gyümölcsös, szőlőskert. Jó lehet ilyen helyen népoktatónak lenni! Szinte irigykedtem Gulyás tanító úrra! — A másik dolog, amire szintén nem gondoltam, az, hogy jóllehet egyedül van Gulyás tanító úr abban a tanyai iskolában, még sincs egészen egyedül. Vannak szomszéd tanítótársai, akik

segítik munkájában. Mindnyájuk beszédéből látszott az erős, kitartó akarat. Eledzett tanítótípusként hatottak rám. Munkájukkal, amint mondták, mindig arra törekedtek, hogy nélkülözhetlenekké tegyék magukat. Elhatároztam, hogy én is ennek a híve leszek.»

Sz. M. szerint: »Megismertük a magyar kultúra előretolt végvárát, a tanyai iskolát. A tanító gigászi küzdelmét a babonával, tudatlansággal és a megnemértéssel. Mindannyiunkat megcsapott a jövő »szele«. Meggyőződhetünk arról, hogy hivatásunk valóban szent, hogy mi a nemzet életében nagy részt vállaltunk. Igazolását láttuk annak, hogy a jó munka megtermi gyümölcsét.«

Sz. I. szerint: »Három évvel ezelőtt egy falusi tanító életét ismertem meg. Akkor sokat gondolkoztam azon, érdemes-e a városban maradni tanítónak, hiszen falun jobb. Itt lehet igazán dolgozni. A város zaja, forgataga azonban mindjobban elnyomta a falu hívogató csendjét és a csilingelő harangszót. Ez utóbbit azért emlegettem, mert én, nem tudom, miért, falun közelebb éreztem mindig az Istent. Most Ráckevén másodszor éreztem belső hívást. Három lényeges mozzanat maradt meg bennem: lelkiismeretvizsgálatot tart a tanító, nélkülözhetlenné teszi magát a faluban, és Gulyás tanító úr tanítása, Petőfi »Füstbe ment terv« című költeményének tárgyalása. Megértettem mindezt és már én is így cselekszem. Vissza az úton a költeményen gondolkoztam. November 1-én hazamegyek és valóráváltom gondolataimat. Most ismét más alapon és mélyebben fogtam fel az anya, az apa jelentőségét. Eszembe jutott, hányszor megbántottam őket! Régen volt, de ezt mindenképpen el kell feledtetni. Dolgozni fogok és otthon minden körülmények közt engedelmeskedni. A nyáron már cselekedtem ebben a szellemben, de nem teljes egészében. A verset pedig leírom és az albumba a fényképem mellé teszem. Így is jelzem, hogy már nem a régi vagyok, s amit köszönhetek, a versnek köszönhetem.«

T. F. szerint: »E kirándulásunk alapján elhatároztam, hogy vagy tanyai tanító leszek, vagy ha a nemzet érdeke úgy kívánja, akkor kisebbségi tanítónak megyek. Tehát oda megyek, ahol, úgy érzem, hogy jobban nélkülözhetlenné tudom magam tenni, és ahol többet tehetek a nemzet érdekében.«

T. I. szerint: »Gulyás tanító úr már külsőre is megtetszett nekem. Kár, hogy elvesztegeti itt a tehetségét. Igen »elvadulhatott« már 18 év alatt. Ezek a gondolatok forogtak bennem. Még sajnáltam is. Tanítása és beszámolója azután egészen megváltoztatta a véleményemet. Mosolyognom kellett előbbi gondolataimon. Megvallom őszintén, ennyit semmi esetre sem vártam. Azonnal kialakult bennem a meggyőződés: ez egész ember! Talpig férfi, aki nem azt mondja, hogy mit szeretne megvalósítani, hanem azt: ennyit már elértem. És az eredmény felemeli őt. — Legjobban tetszett az egész kirándulásból a tanító úr egyik vezérlő elve: »Mindig Krisztust kopíroztam gyermekeim lelkébe.« Micsoda szent cél, és nekem ez még csak véletlenül sem jutott eszembe! — Tudnád-e te Krisztust a gyermekek lelkébe másolni? — ötlött fel bennem a kérdés. Igen, de ahhoz az kell, hogy először magadban legyen a krisztusi szeretet, türelem és a mély vallásosság.«

Cs. O. szerint: »Amíg elferdítve ismertem a tanyai tanítót és életét, érthető volt, hogy szinte irtóztam a gondolattól, hogy tanyán legyek tanító. Hogy városi diák létemre itthagyjam a városi kényelmes életet, és egy eldugott, elhanyagolt tanyára menjek. A kirándulás óta azonban egészen másképp látom a helyzetet. Gulyás tanító úr személye és munkássága fellebbentette a fátyolt a szememről. Mikor tanított, meggyőződtem, hogy nem félszeg, hogy igazi tanítói egyéniség. Mikor pedig életének munkáját olvasta fel, láttam, hogy tehetséges, sokoldalú, apostoli lelkületű egész ember. Láttam, hogy csak a tanítótól függ, hogy faluja egészséges-e, kultúralt-e, vallásos-e. Láttam, hogy a tanító munkája a tanyán nem vész el, hanem éppen itt termi legszebb gyümölcsét. Gulyás tanító úr és tanító kartársai élete meggyőzőtt, hogy a tanító személyének varázsa, egyenes lelkisége és törhetetlen akarata csodákra képes. Most már nem irtózom a tanyai tanító gondolattól. Csak tudás és akarat kell, hogy a legelhagyottabb, legkultúrátlanabb tanyavilágból virágzó életközösséget teremtsen a tanító, amelyben élnie nem gyötrelmem, hanem gyönyörűség.«

Sz. L. szerint: »Ebéd után következett a nagy beszámoló. Őszintén szólva, nem vártam ilyet. Azt gondoltam, ilyen kicsi helyen nem sokat tehet a tanító, hogy kicsi a működési terület. Most már látom, hogy nem a falu, a tanya nagyságától függ a tanító munkájának sikere, hanem az akarattól, az igazi

hivatástudattól és hivatásszeretettől. Csodáltam, hogy mit tehet a tanító a népművelés terén is, hogy milyen nagy tekintélyt tud magának biztosítani, ha becsületesen végzi munkáját. Ez a kirándulás egy jelszóval gazdagított: »Te-
gyük nélkülözhetetlenné magunkat!« Necsak az iskolában, hanem azon kívül is. Gulyás tanító úr és kartársai arra törekedtek, hogy necsak az iskolában munkálkodjanak, hanem a nép lelkes tanácsadói, segítői is legyenek. És még egyet! Szeretném elvinni Ráckevére nagyon sok diákismerősömet (gimnázisták kereskedelmisták), akik a tanítói pályát csak kézlegyintéssel és e szavakkal intézik el: csak egyszerű tanító. Pedig milyen egyszerű dolgokat tud csinálni ez az egyszerű tanító! Én hálát adok a jó Istennek és így fohászodom: Istenem, nagyon szeretted, nemzetnevelővé tettél!«

Az ilyen beszámolók önmagukért beszélnek.

Intézetünk vázlatos története.

A budapesti m. kir. állami tanítóképző-intézetet 1869-ben alapította *Br. Eötvös József* akkori vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Intézetünk első hajléka a Vérmező keleti oldalán, az I. ker., Attila-u. 97—99. számú ház, melyben az iskola megnyílt és 1869—1871-ig működött. Második otthona 1871—1874-ig a Várban lévő Országház-u.-i 14. számú ház. 1874-től szerves kapcsolatban állott a Polgári Iskolai Tanítóképezdével. Ennek a — későbbben már teljesebbé lévő — szervezeti egységnek külső megjelenési formáját jelentette a nagyrészt közös tanártestület, a két testvérintézet élén álló igazgatóval. A harmadik épületet (az új pénzügyminisztérium Országház-u.-i északi sarkán állott) már a Polgári Iskolai Tanítóképzővel együtt használtuk 1874-től 1883-ig. Ebben azonban az internátus már nem fért el. Erre a célra 1878-tól 1884-ig az Alsóbástya 4. számú villa szolgált. Negyedik helyiségünk az I. ker., Győri-út 13. számú nagy épület Győri-út 13. és 15. számú szárnya volt. Ebben 1883—1911-ig, kezdetben testvérintézetünkkel együtt, majd 1904-től kezdve különválva volt az intézet s az internátus elhelyezve. Jelenlegi saját otthonunk 1911-ben épült.

Az elmúlt századforduló óta intézetünk fokozottan rátért az önálló fejlődés vonalára, s valóban a népiskolai tanítóképzés szakiskolájává lett.

Intézetünk igazgatói: 1869—1870: *Schwicker János*; 1870—1873: *Kozma József*; 1873—1898: *Gyertyánffy István*; 1898—1904: *Kiss Aron dr.*; 1904—1916: *Baló József dr.*; 1916—1929: *Quint József*; 1929-től: *Padányi Frank Antal dr.*

Intézetünkkel kapcsolatos intézmények: 1. Az ifjúsági Önképzőkör. 1872. január és február havában keletkezett. Néhány évi működés után feloszlott, majd átalakult 2. Ifjúsági Segélyegyletté. Ma külön-külön szervezeti formája van mindkét egyesületnek. 3. Ifjúsági ének- és zenekar. Alakult 1878—79-ben.

Intézetünk 1930-ig az összes tanítóképző-intézeti tanárjelöltek (férfiak) gyakorlóiskolája. Azóta a tanítóképző-intézeti zene- és rajzszakos tanárjelöltek gyakorlóiskolája. 1928 óta intézetünk igazgatója egyúttal az Apponyi Kollégium budapesti tagozatának is az igazgatója.

a) Az iskolai év története.

A tanári testület összetételében több változás történt. A VKM. 1941. aug. 28-án kelt 63.062/1941. V. 3. ü. o. sz. rendeletével dr. Móczár László próbaszolgálatos segélydíjas tanárt szept. 1-i hatállyal a kolozsvári áll. tanítóképző-intézethez helyezte át. 1941. szept. 22-én Kántor Antal rajzszakos kartársunk súlyosan megbetegedett. Szakszerű helyettesítését Lángfy Mihály, a budapesti áll. németnyelvű líceum r. tanára (kézimunka), és Irányi István, a budapesti V. ker. áll. Berzsenyi Dániel gimnázium r. tanára (rajz) látta el. A VKM. 1941. szept. 6-án kelt 63.235/1941. V. 3. ü. o. sz. rendeletével dr. Lipták Pál okl. tanítóképző-intézeti tanárt azonnali hatállyal havi segélydíjjal tanári próbaszolgálatra bocsátotta. Nevezett tanár a kétéves katonai szolgálatból való leszerelés után okt. 7-én foglalta el állását. A VKM. 1941. okt. 10-én kelt 2717/1941. eln. sz. rendeletével Frigyes Béla központi szolgálattételre berendelt áll. tanítóképző-intézeti tanárt intézetünkhöz visszahelyezte. A ref. hittan oktatását Tóth Ernő hittanartól Sándor Ernő hittanár vette át. A VKM. 1941. december 30-án kelt 200.377/1941. V. 3. ü. o. sz. rendeletével dr. Lipták Pál próbaszolgálatot teljesítő segélydíjas tanárt helyettes tanárrá ne-

vezte ki. A tanév első felében hosszabb ideig betegeskedett Mesterházy Jenő c. igazgató, óráinak nagy részét dr. Wagner Ferenc tanár helyettesítette.

Nagy Ferenc tanügyi tanácsos április 14—18 között általános tanulmányi felügyelet céljából látogatta intézetünket. Dr. Lux Gyula tanügyi főtanácsos, igazgató április és május hó folyamán több ízben látogatta a kisebbségi német és szlovák nyelvi órákat. — Ebben a tanévben is meglátogatta intézetünket tanulmányozás céljából Róder Pál tanügyi főtanácsos, a Madách-u-i gimnázium igazgatója és Zibolen Endre dr. tanügyi főtanácsos, a gyakorló gimnázium igazgatója, gyakorló tanárjelöltek kíséretében.

Az iskola és a szülői ház közötti kapcsolatot szülői értekezletek tartásával biztosítottuk. 3 értekezletünk volt növendékeink szülei részére, 3 pedig a gyakorló-iskolai tanulók szülei részére.

Szakértekezlet az erdélyi tanítóképző-intézeti tanárok számára.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az erdélyi tanító(nő)-képző-int. tanárok számára intézetünkben 1941. aug. 28. és szept. 13. napjain szakértekezletet tartott (VKM. 62.459/1941. V—3.). Az értekezlet munkatervét dr. Padányi-Frank Antal igazgató készítette. Az értekezlet mind a líceum, mind a tanítóképző-intézet valamennyi tárgyát elméleti és gyakorlati vonatkozásban egyaránt felölelte. Az értekezlet előadói: Kiss József, dr. Várkonyi Hildebrand, dr. Padányi-Frank Antal, Grynaeus Ida, Medgyesi Marida, dr. Jelitainé Lajos Mária dr., Medgyesi Zsófia, Drozdy Gyula, Jaloveczky Péter, Molnár Oszkár, Sándor István dr., Lukinich Imre dr., Tamás Lajos dr., Nagy Ferenc, Domokos Pál Péter, Orbán András; az intézet működő tanárai közül: Árpássy Gyula, Budaváry László, dr. Csada Imre, Ferenczi István, Frigyes Béla, Kántor Antal, dr. Kelemen József, Kishonti Barna, dr. Prochaska Ferenc, Szabó Béla, Szalatsy Richárd, Tanai Antal és dr. Wagner Ferenc.

Szakértekezlet tanítóképző-intézeti rajz és kézimunka tanárok számára.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rajz és kézimunka szakos tanító(nő)-képző-intézeti tanárok számára intézetünkben 1941. június 30. — július 5. napjain szakértekezletet tartott (VKM. 62.373/1941. V—3.). Az értekezlet munkatervét dr. Padányi-Frank Antal igazgató készítette. Az értekezlet előadói: dr. Padányi-Frank Antal, Horn Antal, Szabó Kálmán, vitéz Komárnoky Gyula, Klug K. György, Tscheik Ernő, Varga Piroska, Szabóné Novák Eszter, Fries Erzsébet, Müller Antalné Konkoly Thege Ilona, Kántor Antal, Szalatsy Richárd.

Intézeti életünk kiemelkedőbb eseményei.

1941 szept. 8. Évnyitó istentisztelet és ünnepély; szept. 20. Széchenyi emlékünnepe. Előadó: Tanai Antal tanár; okt. 4. Ráckevei kirándulás; okt. 6. Hazafias emlékünnepe; okt. 22. A cinkotai áll. tanítóképző növendékeinek látogatása; okt. 30. Takaréksági nap. Előadó: Tanai Antal tanár; dec. 4. Mikulás-ünnepség a gyakorló iskolai tanulók részére a IV. és V. éves növendékek részvételével. — 1942. ápr. 11. és 18. Táncal egybekötött műsoros est harcoló katonáink javára. A tiszta jövedelem: 701.60 P. Műsor: 1. Liszt Nándor: Miatyánk. Szavalja Burján Béla V. é. n. — 2. Bárdos Lajos: Megütik a dobot. Előadja az intézet énekkara. Vezényel: Kishonti Barna zene-tanár. — 3. Gyarmati Imre V. é. n.: Mese a boldogságról. Előadják a gyakorlóiskolai tanulók. — 4. A gyakorlóiskolai tanulók táncbemutatója. 5. Képek az intézet életéből. Előadják: Avasi Béla, Burján Béla, Czettl József, Czuczor Gergely, Fülöp György, Gráfi Sándor, Gyurjács Ottó, Kibédi László, Pásztor Béla, Pleschner Éde, Pohánka Pál, Sipos József, Szabó István, Szentirmai László, Tóth Ferenc, Wendler Flórián, Werling Ede V. é. növendékek. Az összekötő szöveget Pleschner Éde V. é. n. mondta. Április 16-án vitéz Fraknói József főigazgató vezetése mellett és a budapesti intézetek érdekelt képviselői előtt Intézetünk Igazgatója bemutató előadást tartott. Tamtárny: A tanítói hivatás órái az V. osztályban. A megbeszélés tárgyai az önnevelés. Máj. 2. Intézetünk látogatást tesz a cinkotai áll. tanítóképzőben; máj. 11—12. V. évfolyam osztályvizsgálata; máj. 15—18. Írásbeli képesítő vizsgálat; máj. 18. Madarak és fák napja; máj. 31. Hősök emlékünnepe; jún. 1—6. Szóbeli képesítő vizsgálat; jún. 9—10. A gyakorlóiskola vizsgálatai; jún. 15—17. Testnevelési ünnepély; jún. 19—20. A tanítóképző-intézet IV. évfolyamának vizsgálata; jún. 21. Hálaadó istentisztelet és évváró ünnepély.

Hatóságok.

Tanulmányi tekintetben az iskola a vallás- és közoktatásügyi miniszter vezetése alatt áll.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter:
Hóman Bálint dr.

Államtitkár:
Fáy István.

Csoportfőnök: **Kósa Kálmán dr.**, miniszteri osztályfőnök.

A tanítóképző-intézeti ügyosztály főnöke: **Huszka János dr.**, miniszteri tanácsos.

A budapesti tankerület kir. főigazgatója: **vitéz Fraknóy József.**

b) A tanári testület névjegyzéke és iskolai munkaköre.

Folyószám	A tanár neve	Képesítése és alkalmazásának minősége	Szolgálati éve		Mely tantárgyakat, mely osztályokban és heti hány órában tanított?	Heti óraszám	Egyéb szolgálati beosztása
			Összesen	Ennél az intézetnél			
1	Padányi-Frank Antal dr.	Pedagógia filozófia szakos, rendes tanár, igazgató, tanügyi főtanácsos.	31	23	Mindennapi kérdések I. 1. Tanítói hivatás órája IV. 1; V. 1.	3	Az intézet szellemi, anyagi ügyeinek és internátusának vezetője. Az Apponyi Kollégium budapesti tagozatának igazgatója. A miskolci érseki r. kath. tanítónő-képző-intézet képezővizsgálatának elnöke. Tanulmányi felügyelő. Lakik: XII., Fery Oszkár-utca 40. sz.
2	Árpássy Gyula	Filozófia, pedagógia szakos, rendes tanár.	14	3	Lélektan III. 3. Neveléstan IV. 4. Neveléstörténet V. 3. Tanítási gyakorlat IV. 2; V. 6.	18	Tanulmányi felügyelő. Körzeti iskolafelügyelő. Az Apáczai cserkészcsapat parancsnoka. Lakik: XI., Szent Imre hg.-u. 86.
3	Budaváry László	Gyakorlóiskolai tan. okl., a gyak. isk. vezetője.	32	7	A gyak. isk. III—IV. osztályát vezette, résztvett a tanítónővendékek gyakorlati kiképzésében.	30	Lakik: III., Bécsi-út 88. l. ép. földsz. 14.
4	Csada Imre dr.	Mennyiségtan, fizika szakos, rendes tanár, c. igazgató.	34	4	Mennyiségtan II. 3; IV. 2; V. 2. Gyakorlati kiképzés V. 1. Fizika IV. 5.	13	Igazgató-helyettes. A IV. osztály főnöke. A fizikai szertár öre. Tanulmányi felügyelő. Lakik: XII., Fery Oszkár-u. 84. II. 2.

Folyószám	A tanár neve	Képesítése és alkalmazásának minősége	Szolgálati éve		Mely tárgyakat, mely osztályokban és heti hány órában tanított?	Heti óraszám	Egyéb szolgálati beosztása
			Összesen	Ennél az intézetnél			
5	Ferenczi István	Gyakorlóiskolai tan. okl., a gyak. isk. vezetője.	35	8 ^{1/2}	A gyakorlóiskola I—II. osztályát vezette, résztvett a tanítónövendékek gyakorlati kiképzésében.	30	Lakik: VI., Székely Bertalan-u. 23. III. 1.
6	Frigyes Béla	Természettan, kémia, fizika szakos, rendes tanár.	26	13	Növénytan I. 4. Állattan II. 4. Vegytan III. 4. Közgazdaságtan III. 2. Gyakorlati kiképzés V. 3.	17	A természettan szer-tár óre. Képesítő vizsgálati kormányképviselő. Lakik: XII., Fery Oszkár-u. 55. I. 20.
7	Garamvölgyi Ervin	Testnevelő tanári okl. tanítóképzőintézeti és gimn. tanári magyar, német szakos okl. rendes tanár.	6 ^{1/2}	6	Testnevelés I. 3; II. 3; III. 3; IV. 2; V. 2. Gyakorlati kiképzés V. 1.	14	Az I. oszt. h. főnöke. A Sportkör tanárelnöke. A testnevelési szertár óre. A tanulóotthon helyettes igazgatója. A köztartás vezetője. Lakik: XII., Fery Oszkár-u. 40.
8	Gárdonyi József dr.	Gazdasági tanár	29	6	Gazdaságtan, közgazdaságtan IV. 4.	4	A gazdasági szertár óre. Szolgálatlételle be-oztva f. évi február 1-ig aközellátási miniszteriumba, majd a földmívelésügyi miniszterium elnöki osztályához, mint sajtóelőadó. Lakik: V., Nádor-u. 34.
9	Hüttl Ármin	Lelkészi és tanítói okl., val-lástanár.	37	29	Ág. h. ev. hittan I. 1; II. 1; III. 1; IV. 1; V. 1.	5	Lakik: I., Attila-u. 5.
10	Irányi István	Rajz, geometria, művészettörténet szakos. Óra-adó tanár.	23	1	Rajz I. 2; II. 2; III. 2; IV. 2; V. 2.	10	A rajzszertár óre. A Berzsényi-gimnázium rendes tanára. Lakik: I, Várfok-u. 12.
11	Kántor Antal	Rajz szakos, rendes tanár.	10	11	Rajz I. 2; II. 2; III. 2; IV. 4; V. 2. Kézimunka I. 2; II. 2; III. 2. Gyakorlati kiképzés V. 1.	19	1941 szept. 22. óta betegszabadságon. Lakik: XII., Gaál-u. 2/c.
12	Kelemen József dr.	Magyar, német szakos, rendes tanár,	8	5	Magyar II. 3; III. 3; IV. 2. Német I. 2; II. 2; V. 2. Kisebbs. német II. 2; V. 2.	18	Az V. osztály főnöke. A német szertár óre. Lakik: XII., Nagyenyed-u. 5.
13	Kishonti Barna	Ének és zene szakos, rendes tanár.	25	23	Ének I. 3; II. 3; III. 3; IV. 1; V. 1. Kar-ének III—V. 1. Gyakorlati kiképzés V. 1.	18	A zenei szertár és könyvtár óre. Lakik: XII., Fery Oszkár-u. 48.

Folyószám	A tanár neve	Képesítése és alkalmazásának minősége	Szolgálati éve		Mely tárgyakat, mely osztályokban és heti hány órában tanított?	Heti óraszám	Egyéb szolgálati beosztása
			Össz. sen	Erre az intézetnél			
14	Lángfy Mihály	Rajz szakos. Óraadó tanár.	25	1	Kézimunka I. 2; II. 2; III. 2; IV. 1. Rajz I. 2; II. 2; III. 2; IV. 2; V. 2. okt.—nov. hónapban.	7 10	A kézimunka szertár őre. Az állami németnyelvű tanítóképző-líceum rendes rajztanára. A Debreceni Tankerületi Köznevelési Tanács tagja. Lakik: Ujpest, Ferenc József-tér 6.
15	Lipták Pál dr	Földrajz és természetrajz szakos, gimnáziumi és tanítóképző-intézeti tanári oklevél, h. tanár.	4	1	Szlovák nyelv I. 4. A tanulóotthon nevelő tanára. Irodába beosztva.	22	Lakik: XII., Fery Oszkár-u. 40.
16	Mesterházy Jenő	Történelem, magyar, földrajz szakos, tornatanári okl. rendes tanár, c. igazgató.	29	23 1/2	Történelem I. 3; II. 2; III. 2; IV. 1. Alkotmánytan V. 2. Közgazdaságtan V. 2. Gyakorlati kiképzés V. 2.	14	A történelmi szertár és könyvtár őre. Tanulmányfelügyelő. A soproni evang. tanítóképző-intézet képesítővizsgálatain kormányképviselő. Az önképzőkör felső tagozatának tanárelnöke. Lakik: XII., Királyhágó-tér 9.
17	Prochaska Ferenc dr.	Földrajz, magyar, történelem szakos, okl. közgazda, rendes tanár.	23	13	Német nyelv II. 2; IV. 2. Földrajz I. 3; II. 2. Gyak. kiképzés V. 1. Kisebbs. német I. 2; II. 2; IV. 2. Mindennapi kérdések II. 1.	17	A II. osztály főnöke. Az Ifjúsági Vöröskereszt Egyesület tanárelnöke. A földrajzi szertár és könyvtár őre. Lakik: XII., Csörsz-u. 9.
18	Szabó Béla	Földrajz, természetrajz, kémia szakos, rendes tanár.	10	10	Testtan II. 3. Vegytan III. 4. Zene I. 1; II. 1; III. 1; IV. 2; V. 2. Prot. egyh. ének IV. 1; V. 1. Kath. egyh. ének IV. 1; V. 1.	18	A Diákkaptár tanárelnöke. A tanári értekezletek jegyzője. Lakik: I., Mészáros-u. 60/c. I. 2.
19	Szalatsy Richárd	Pedagógia, filozófia szakos tanár, gyak. iskolai tan. okl., a gyakorlóiskola vezetője.	36	15	A gyak. isk. V—VIII. osztályát vezette, résztvevett a tanítónővendékek és az Apponyikollégiumi tanárjelöltek gyakorlati kiképzésében.	30	Lakik: XI., Tétényi-út 17.
20	Szelényi Dezső	Magyar, német szakos, rendes tanár.	30	18	Irodai teendőket végz.	30	Lakik: I., Roham-u. 5. fsz. 1.

Folyószám	A tanár neve	Képesítése és alkalmazásának minősége	Szolgálati éve		Mely tárgyakat, mely osztályokban és heti hány órában tanított?	Heti óraszám	Egyéb szolgálati beosztása
			Összesen	Ennél az intézetnél			
21	Tanai Antal	Filozófia-pedagógia szakos, rendes tanár.	26 1/2	3	Mennyeségtn I. 4; III. 2. Iskolaszervezett. V. 1. Nevelési és tanítási gyak. IV. 2; V. 6. Pedagógiai gyak. V. 2. Mindennapi kérd. III. 1.	18	A liceum III. osztályának főnöke. A pedagógiai szertár és könyvtár öre. Tanulmányi felügyelő. A Debreceni Tankerületi Közoktatási Tanács tagja. Lakik: XII., Nagyenyed-u. 9.
22	Sándor Ernő	Lelkészi és vallásánáriokl. vallásoktató.	8	1	Ref. hittan I. 1; II. 1; III. 1; IV. 1; V. 2. Ref. hittan a gyakorlóiskolában I—IV. 1; V—VIII. 1.	8	Lakik: XIV., Szugló-u. 12/b.
23	Vajda János	Hittanári okl., rendes hittanár.	11	10	Hittan I. 2; II. 2; III. 2; IV. 2; V. 2. Gyakorlóiskolai hittan I—VIII. 6.	16	Lakik: XII., Szendyárok. Plébánia.
24	Wagner Ferenc dr.	Történelem, magyar szakos, rendes tanár.	5	4	Magyar I. 3; V. 2. Szlovák nyelv II. 4; III. 4; IV. 4; V. 4. A II—III—IV. o.-han a 3—4. óra összevont.	17	A magyar könyvtár és szertár öre. Az önképzőkör alsó tagzatának tanáreln. Int. felügy. tan. Az ifj. színelőadások és a kultüresték rendezője. Az Ifj. Ölv.-kör tanárelnöke. Körzeti iskola-felügyelő. Irodába beosztva, Lakik: XII., Fery Oszkár-u. 40.
25	Vujicsics Dusan	Lelkészi okl., óraadó hitokt.	—	6	Gör. kel. hittan I. II. III. és IV. 1.	1	Lakik: Attila-u. 37.
26	Ruttkay Miklós dr.	Hittanári okl., óraadó hitokt.	19	15	Gör. kat. hittan IV. és V. 1.	1	Lakik: VIII., Damjanich-u. 14.
27	Drozdy Kálmánné Hambek Etelka	Tanítónői okl., gyakorló iskolába beosztott tanítónő.	10	1	Női kézimunka a gyakorlóisk. I—IV. 1. Irodába beosztva.	30	Lakik: VIII., Práter-u. 63.
28	Varsányi Éva	Tan. okl., gyak. iskolai óraadó hitoktató.	—	2	Ág. h. ev. hittan a gyakorlóiskolában I—VIII. 2.	2	Lakik: I., Verböczy-u. 28.
29	Timár Mihály dr.	Orvosi okl., óraadó.	4	4	Egészségtn V. 1.	1	Lakik: VIII., József-körút 41.

A leventeoktatói tanfolyamot vezették: *Tahy Géza* és *Tóth Ervin* vezető-főoktatók heti 15 órában.

Intézeti orvos: *Sarudy Elemér dr.* belgyógyász szakorvos, ideg- és elmegyógyász szakorvos, egyetemi tanársegéd.

Intézeti számvivő: *Papp Antal dr.* számvizsgáló.

A tanári testület nyugalmazott tagjai:

1. *Horvay Ede* c. ig., rendes tanár. Szaktárgyai: nyelv- és történettud. és zene. Szolgálati éveinek száma: 35 év. Nyugalomba vonult 1926-ban. Lakik: XII., Szendy-u. 2.

2. *Németh Sándor* tanügyi főtanácsos, c. ig., rendes tanár. Szaktárgyai: nyelv- és történettud. Szolgálati éveinek száma: 35 év. Nyugalomba vonult 1936-ban. Lakik: XII., Ugocsa-u. 3.

3. *Eber Rezső* c. ig., rendes tanár. Szaktárgyai: fizika, kémia, mennyiségtan. Szolgálati éveinek száma: 35 év. Nyugalomba vonult 1938-ban. Lakik: XIV., Stefánia-út 13/c. 7. 1.

4. *Jaloveczky Péter* c. ig., rendes tanár. Szaktárgyai: természetr., kémia, fizika. Szolgálati éveinek száma: 35 év. Nyugalomba vonult 1940-ben. Lakik: XI., Tétényi-út 110.

5. *Tscheik Ernő* c. ig., rendes tanár. Szaktárgyai: rajz, kézimunka. Szolgálati éveinek száma: 35. Nyugalomba vonult 1941-ben. Lakik: XII., Bőszörményi-út 8.

Intézeti segédszemélyzet:

Gondnoknő: Kurách Emma. 1919 óta teljesít szolgálatot. Az intézetben 1934 óta működik. *Kertész:* Szláby József, 1911 óta teljesít szolgálatot. *II. oszt. altiszt:* Csikós Nagy Lajos. 1935 óta teljesít szolgálatot.

c) A tanári testület irodalmi és társadalmi munkássága.

DR. PADÁNYI-FRANK ANTAL: Ebben az évben a következő előadásokat tartotta: 1. A tanítóképző-intézeti rajz- és kézimunka tanárok szakértekezletén; A tanítói hivatás órái. — 2. Erdélyi érettségizett tanítók részére Kolozsvárott rendezett tanfolyamon 16 előadást. — 3. Erdélyi tanítóképző-intézeti tanárok részére Budapesten rendezett tanfolyamon 14 előadást és 3 tanítást. — 4. Időszzerű pedagógiai kérdések. (A Székesfehérvári R. K. Egyházmegyei Tanítók Egyesületének közgyűlésén.) — 5. Hogyan neveljük leányainkat? (A Ranolder-intézet szülői értekezletén tartott előadás.) — 6. A nemes tanító felé. (Évnyitó beszéd az intézetben. Megjelent a Néptanítók Lapjában.) — 7. A magyar nevelés mai kérdései. (A Borsod-Abaúj Általános Tanítóegyesület közgyűlésén.) — 8. A tanítóképzés jövő útja. (A Tanítóképző-intézeti Tanárok Országos Egyesületében. Megjelent a Magyar Tanítóképzőben.) — 9. Az ember megújítása. (A T.I.T.O.E.-ben. Megjelent a Magyar Tanítóképzőben.)

ÁRPÁSSY GYULA: A Kat. Tanügyi Tanács állandó Bizottságának tagja, a Tankönyvbíráló Bizottság előadója, a Balassa Bálint Irodalmi és Művészeti Társaság tagja. 1941. év nyarán a kárpátaljai és erdélyi tanítók, valamint az erdélyi tanítóképző-intézeti tanárok részére rendezett tanfolyamok előadója volt. A Kat. Tanügyi Tanács megbízta a kat. népiskolai tantervszerkesztő-bizottság elnöki teendőinek ellátásával, s az ő irányításával végezte a bizottság a *Tanterv és Általános Útmutatások* elkészítését. Mint a székesfehérvári tankerület tanulmányi felügyelőjét megbízták a győri kir. kat. és a dombóvári r. kat. líceum és tanítóképzők tanulmányi látogatásával. A kat. Tanügyi Főigazgatóság kiküldötte a dombóvári r. k. tanítónőképző-intézetbe tanítóképesítő-vizsgálati és a dombóvári Szentorsolyarendű női pariskolába záróvizsgálati elnöknek. A tanév folyamán részt vett az iskolán kívüli népművelési munkában. Egy 40 órás helyesírási és egy 40 órás fogalmazási tanfolyamot vezetett. Előadásokat tartott a pedagógiai szemináriumi gyűléseken *Széchenyi a magyar nevelő mintaképe*, *A nemzeti nevelés gondolata az új népiskolai tantervben* címen. Megjelent munkája: *A XIX. sz. magyar tanítóképzőinek értékes munkásai*. (Különnyomat a Magyar Tanítóképző c. folyóiratból.) Könyvismertetéseket írt a Magyar Tanítóképző és a Néptanítók Lapja c. folyóiratokban.

GARAMVÖLGYI ERVIN: A Délvidék visszaszerzéséért folytatott katonai műveletekben való résztvételéért megkapta ezévből a Felvidéki és Erdélyi katonai emlékérem mellé a Délvidéki katonai emlékérmét. A Magyar Birkózó Szövetség Igazgató-tanácsának tagja, az Emericana »Mátra« korporációjának dominusza. Résztvett a katolikus népiskolák részére készülő új Tanterv készítésében, megírta a testnevelés tantervét.

DR. GARDONYI JÓZSEF: Mesélő toll. Pósa Lajos életregénye. Dante kiadás. (203 lap.) — Sajtó alatt: A vidámabbik Rákosi. Kadja: Stádium könyvkiadó.

Felolvasás: Az öreg Szily Kálmán. Rádióban. 1942 jan. 6.

Tessedik Sámuel szobrának alapkövetésénél 1942 ápr. 19-én képviselte a földművelésügyi minisztériumot és előadást tartott Tessedik Sámuel életéről.

Megjelent hosszabb cikkei a *Magyar Föld* című képes hetilapban: Igy törték le a drágaságot 300 évvel ezelőtt. — Ez történt Herman Ottóval. — Rákóczi. — Régi pincék, régi gazdák. — Horváth Géza. — A krumpli története. — Mátyás király. — A kozák ló. — Gárdonyi Géza két karácsonya. — Lovas nemzet vagyunk. — Régi jó orvosságok. — Szamárság az egész. — Könyvek a ponyván. — Az első lucerna. — Ne feledkezzünk meg a napraforgóról. — Bajusz Gáspár. — Csűrbiró uram. — Baross László. — A magyar sóshal. — Merre fordul az idő. — Horkai főméhészemester. — Tessedikék harkálya. — László király kovácsa. — Lóhátról beszél. — Az otrantói hős. — Madagaszkár királya. — Pokol idők malma.

KANTOR ANTAL kiállító festőművész. Több önálló képkiallítása volt s más zsűrizett képkiallításokon is szerepelt festményeivel.

Dr. KELEMEN JÓZSEF: A szegedi Alföldkutató Bizottság és a Magyar Nyelvtudományi Társaság tagja, az Országos Táj- és Népkutató Intézet néprajzi gyűjtőcsoportjának irányítója, a Magyar Tudományos Akadémia Szótári Bizottságának munkatársa. Ebben az évben a következő tankönyve jelent meg: *Magyar irodalmi olvasókönyv és a magyar irodalom története Petőfi jellépésétől napjainkig*, a liceum és leányliceum IV. osztálya számára.

Előadása a Magyar Nyelvtudományi Társaságban: *Gézenyűz és társai* (szótörténet és szófejtés). Kisebb cikkei jelentek meg a Magyar Nyelv XXXVIII. évfolyamában.

MESTERHÁZY JENŐ: előadásokat tartott a Rádióban (A Szent Jobb őrzési helye, A budavári királyi kápolna halottai), a Székesfővárosi Pedagógiai Szemináriumban rendezett tanítói továbbképző tanfolyamokon (Budapest emlékei), a Székesfővárosi Iskolánkülső Népművelési Bizottság által rendezett tanulmányi kirándulásokon (Pest, Buda régi városfalai, emlékei), a T.I.T.O.E.-ben (Péterfy Sándorról, országos egyesületünk első elnökéről) és a Magyarországi Tanítók Eötvös Alapjának 1941 évi közgyűlésén (Péterfy Sándorról, az Eötvös Alap megteremtőjéről). Részt vett a Kolozsvárdon és Marosvásárhelyen rendezett tanítónői továbbképző tanfolyamokon mint a történelem előadó tanára, a Kansz elnöki bizottságának munkálataiban mint a tanítóképzőintézet tanárok kiküldöttje. — Kormányképviselő volt a soproni evang. tanítóképzőintézet 1941. évi június havában megtartott képesítő-vizsgálatokon. — A Magyar Tanítóképzőben megjelent munkáin kívül tanulmányokat írt az Ungarn áprilisi számában (A prágai Szent György-szoborról) és a Keresztény Igazságban (Megemlékezés Péterfy Sándorról, születésének 100. évfordulója alkalmából). — Megírta a liceumok IV. osztálya számára A magyar nemzet történelmét a XVIII. század végétől napjainkig. — Miután 1940 július 2-ától október 2-ig tartó katonai szolgálata alatt mint a 3. honv. dandár hadipénztár-főnöke részt vett a keletmagyarországi bevonulásban, elnyerte a Keletmagyarország és Erdély egy részének felszabadulása emlékére alapított Erdélyi Emlékérmét.

Dr. SARUDY ELEMÉR intézeti orvos, szanatóriumi igazgató-főorvosnak a Kormányzó a nemzetvédelmi keresztet adományozta.

SZALATSY RICHÁRD: előadásokat tartott a Budapest Székesfőváros Iskolánkülső Népművelési Bizottság előadói értekezletén, a visszacsatolt Erdély tanítósa részére Kolozsvárott rendezett átképző tanfolyamokon. Ez évben megjelent munkái: A tollbamondás jelentősége a helyesírás tanításában. Tollba-

mondó gyakorlatok a népiskola II—VIII. osztályában. A helyesírás tanítási eredményének vizsgálata.

TANAI ANTAL: előadója volt a visszakerült felvidéki és kárpátaljai tanítók részére 1941. nyarán Debrecenben, valamint az erdélyi tanító- és tanítónőképző-intézetek tanárai részére a tanév elején intézetünkben tartott átképző tanfolyamnak. A *Tanítóképző-Intézeti Tanárok Országos Egyesületének* 1941. évi november havi taggyűlésén *Az eszményi gyakorlatiasság a mennyiség-tan tanításában* címen felolvasást tartott. Ez az értekezése megjelent a *Magyar Tanítóképző* 1942. évi áprilisi számában. Felkérés alapján *Tudod-e, mit köszönhet a világ a magyarságnak?* címen előadássorozatot tartott a *Kőbányai Kaszinóban* és a *Keresztényszociálista Villamos- és Hév. Alkalmazottak Országos Szövetségében*. A *Katolikus Közoktatási Tanács* megbízásából elkészítette a nyolcosztályú róm. kat. népiskola tantervének számolás-mérési részét. Az egri róm. kat. tanítóképző-intézet tanítóképesítő-vizsgálatainak kormányképviselője.

Dr. WAGNER FERENC: a *Felvidéki Tudományos Társaság* titkára és számvizsgáló-bizottsági tagja, a *Nemzeti Kultúregyesület* ügyv. titkára, a *Tanítóképző-Intézeti Tanárok Országos Egyesületének* választmányi tagja. Vezetője és egyik előadója volt a *4 hetes szlovák kisebbségi tanítói továbbképző tanfolyamnak Léván*, a magyar és egyetemes történet, illetőleg irodalom tárgy-körében előadásokat tartott az erdélyi tanárok budapesti szakértekezletén.

A *Felvidéki Tudományos Társaságban* Benes és a csehszlovák nemzetegység címen, a *Nemzeti Kultúregyesületben* Történelem és világnézet címen tartott előadást. A *Felvidéki Tudományos Társaságban* tartott székfoglaló előadása nyomtatásban megjelenik a *pécsi egyetemi Kisebbségtudományi Intézet »Kisebbségi Körlevél«* című kiadványsorozatában. Kisebbségi oktatásügyi és nemzetiség-történeti vonatkozású cikkeket írt az alábbi lapokba: *Magyar Paedagogia*, *Nevelésügyi Szemle*, *Népi tanítók Lapja*.

A *Katolikus Tanügyi Tanács* megbízásából elkészítette a katolikus népiskolák számára a magyar nemzet történetének és az állampolgári kötelességek és jogoknak a tantervét. Résztvett az *Országos Közoktatási Tanácsnak* a nemzetiségi népiskolai tantervet tárgyaló szakülésén.

A *Gróf Teleki Pál Tudományos Intézet* nemzetiség-történeti adatgyűjtő munkaközösségének (szlovák és ruszin vonatkozásban) munkatársa.

d) Különféle jelentések.

I.

Segélyezés, ösztöndíjak, alapítványok.

Az internátusi és egyéb kedvezmények a Statisztika c. fejezetben található.

A székesfővárosi Gyermekfelruházási Akcióból az iskolanővérek útján ez évben is több növendék részesült segélyben.

Alapítványaink kamatai részben anyagi segítségnek, részben erkölcsi jutalomnak tekinthetők.

Az 1941/42. iskolai évben jutalomdíjban részesült növendékek:

1. A Keller-alapítvány 7 P-s kamatát a versenyben legjobbnak bizonyult két gyakorlati tanító: Szentirmai László és Fülöp György kapta.

2. A Sztankó-alapítvány 7 P-s kamatát Czettl József, aki a testgyakorlásban tűnt ki.

3. A 40-éves találkozó alapítvány 7 P-s kamatát a legharmonikusabban képzett tanuló: Pásztor Béla.

4. A Roxer-alapítvány 7 P-s kamatát Burján Béla kapta, aki az önképző körben és ünnepélyeken sokat dolgozott.

5. A Horvay Ede-alapítvány 7 P-s kamatát szorgalma és előmenetele elismeréséül Gyarmati Imre kapta.

Ez alapítványok kamatai kb. csak harmadát teszik ki a kifizetendő összegnek, a kétharmadát (23.07 P-t) az Iskolatársak Egyesülete adományozta.

6. A Quint József-alapítvány 76.07 P-s kamatát arányosan elosztva, tan-könyvségély címén a következők kapják: Sebrek József IV. é., Szőke Andor III. é., Csontos Mihály II. é., Fenyvesi József I. é. növ.

7. A Gyertyánffy-alapítvány 30 P-s osztalékát Czuczor Gergely, Tóth János és Werling Ede kapták.

8. Az Iskolatársak Sztankó Béla-alapítványának 25.34 P-s kamatát Wimmer József kapta.

9. Kókény Péternek Szóts József adományát, 100 P-t, Honfi Aladár és Fülöp György kapták.

10. Németh Ferenc tanító 100 P-s adományát Szentirmai László (50 P), Pohánka Pál (30 P) és Tóth Ferenc (20 P) kapták.

11. Kiss József főigazgató 30 P-s adományát évközben Gyarmati Imre és Szentirmai László kapták.

12. Jelitainé Dr. Lajos Irma tanárnő 5 P-s adományát évközben Honfi Aladár kapta.

13. Kádár Ilona tanárnő 3.40 P-s adományát évközben Vass Jenő kapta.

14. Cser Gusztáv zeneakadémiai hallgató 10 P-s adományát Avasi Béla kapta.

15. A Horthy Miklós ösztöndíj-alapítványból 200—200 P-ben részesült Czuczor Gergely és Bulyáki Lajos.

16. A Közalkalmazottak-segélyalapjából 80 P-ben részesült: Pásztor Béla.

17. Nyári tanulmányi segélyben (turista útjukra) részesültek a Horvay Edéné kirándulási alapítvány kamataiból (54.96): Szabó László, Temesváry József, Kovács László, Hencz Imre, Herner Gábor, Chemez Árpád, Bornemissza György, Bochdánovich Akos, Budai Gábor IV.-évesek, Németh Rudolf és Stupeczky Emil III. évesek.

18. Mayer Ferencné úrnő adományát Bornemissza György és Somogyvári Sebestyén IV. éves növ. kapták.

II.

Nevelés. Fegyelem.

Minden tevékenységünk arra irányult, hogy tanítványainkból vallásos, hazafias, művelt, jómodorú úriembereket és lelkiismeretes tanítókat neveljünk. Ezt a célt szolgálta az a határozatunk is, amely szerint a helyettesítések alkalmával a társadalmi érintkezés formáiról beszélgettünk.

Arra törekedtünk, hogy növendékeink ne csak külső kényszer, hanem belső szükséglet alapján is kövessék a jót és hogy e cél felé való törekvésünkben növendékeink velünk együtt érezzenek.

Az erkölcsi tökéletesedést, a mélyebb lelkiiséget, az egységes világnézet ügyét szolgálta a tanártestület azzal, hogy egyes ifjakat segített abban, hogy sajátos kérdéseiket megoldhassák. Az osztályok jó közszelleme szempontjából nagy gondot fordítottunk arra, hogy ártalmatlanná tegyünk azokat, akiknek élénk érzékük van a lázadozás, az ellenzékiség, a gúnyolódás stb. iránt. Ezen az úton a rombolás vezéreiből általában az építés híveit formáltuk.

Nevelő törekvéseink egyes részleteiről az alábbiakban számolunk be:

Az intézet igazgatója Széchenyi szellemében nyitotta meg az iskolai évet. E szellem megvalósítására — heti erénygyakorlatul — a növendékek szombatonkint a következő vezérgondolatokat kapták: 1. Krisztus — Haza. 2. Önbizalom és kötelességteljesítés. 3. Fegyelem — hallgatás. 4. Igénytelenség — valami a másé. 5. Akaraterő — önzetlenség. 6. Öszinteség — bizalom. 7. Tiszta szándék, tiszta lélek: akár siker, akár nem. 8. Csak a gyenge szereti önmagát: az erős egész nemzeteket hordoz szívében! 9. Kinek szíve soha ki nem árad, az iránt egy szív sem melegülhet fel őszintén. 10. A boldogságot csak mi magunk szerezhetjük meg magunknak munkával. 11. Nekünk kötelességünk egymás fölött örködni, s egymást segíteni az erkölcsi művelődés tökéletesedésében! 12. Valamint Istenben, úgy hiszek én az emberi tökéletesbedhetésben. 13. Az igazi szeretet habja saját erejével félrelök minden akadályt. 14. A munkáskezet megcsókolni nem szegény, hanem imádság. Ennek felismeréséért a gyermekből érett ifjú lett egy röpke perc alatt. 15. Önmagunkat ismerni a legnagyobb bölcsesség. 16. Az önismeret és körülményismeret minden javulás

és javíthatás legsarkalatosabb alapja. 17. Senki nem marad vesztve az alacsony fokon, ha tudja, hogy ott áll. 18. Lelkesedés nélkül csak félig-meddig sem megy tökéletesen semmi, még a legkisebb dolog sem. 19. Áldozatban van a hazafiság. 20. Tévedni emberi, egymásnak kölcsönösen megbocsátani isteni dolog. 21. Gazdag nemzet — szabad nemzet!

A róm. kat. hittanár:

Mint minden tanév, az idei is, szervesen kapcsolódott az előzőhöz. A megszokott szellemben építettük magunkban Isten templomát. Tökéletesebb, öntudatos katolikus és magyar életet igyekeztünk élni. Hogy nem eredménytelenül, s hogy sokan vannak, akik boldogan zenghetik a Te Deumot, azt a hetenkénti áldozók jelentős száma is igazolja. Az »Örök Miskönyv« ma már mindenkinek a kezében van. Az évi lelkigyakorlatot március 26–28. napjaiban a szokott keretek közt az intézet hittanárja tartotta.

Köszönetet mondok mindazoknak, kik hittanári munkámban segítségemre voltak. Köszönöm Igazgató úr segítségét, ki nemcsak az int. szt. miséken, hanem a lelkigyakorlaton való megjelenésével is követni való utat jelölt meg. Különösen hálával gondolok Kishonti Barna tanár úrra, Garamvölgyi Ervin, és nem utolsó sorban Wagner Ferenc dr. intézeti nevelőtanár urakra szíves támogatásukért.

A ref. hittanár:

Az Intézetben 1941. október 15.-én vettem át elődömtől a református növendékek vallásos oktatását és nevelését. Más munkájába állottam s csak arról tehetek bizonyosságot, hogy ez a munka becsületes volt s a református fiúk megértik az idők komolyságát. Érzik és tudják, hogy magyar népünket, próbára tett magyar fajtánkat csak Isten nevében, krisztusi felelősséggel lehet a boldogabb jövőbe átvezetni. Tanulmányaikban általában véve helyüket megállották, vallási kötelességeiknek eleget tettek. Csendes napjainkat március 26-án és 27-én tartottuk. Vallásórákon látogatást tettek Szabó Károly vallásoktatási szakfelügyelő és Medvei Lajos a budahegyvidéki egyházközség presbitere.

Az ág. hitv. ev. hittanár:

Az ág. hitv. ev. vallásitanítás az egész esztendő folyamán zavartalanul folyt le. A tanév kiemelkedő eseményei az idén is a hiteősítő előadások voltak, amelyeket a várbeli és a Deák-téri templomban tartottunk. Istentiszteleteket a bécsikaputéri templomban látogattak a növendékek. Ugyanott ünnepeltük meg október 31-ét is.

A növendékek szorgalma és viselkedése kifogástalan volt. Közreműködtek a diákszövetség összejövetelein.

1. Hazafias nevelés.

A magyarság jövőjét csak a nemzeti egység biztosíthatja. Ennek tudatában tanításunk és nevelésünk minden kínálkozó alkalmát igyekeztünk a nemzeti nevelés javára felhasználni. Öntudatos magyarrá nevelésünk munkáját valamennyi tárgy keretében érvényesítettük.

2. Művészi nevelés.

Növendékeink művészi nevelésére minden alkalmat megragadunk. Ilyen irányú munkánkhoz tartozik, hogy a történelem- és a rajzórán a műalkotások beható ismertetésével is foglalkozunk, ezzel is szolgálva a művészi szép megértését és szeretetét. A múzeumok és kiállítások látogatását sem hanyagoljuk el.

3. Tanulmányi kirándulások.

Iskolánk tanulmányi-kirándulások tervezete évi öt félnapos kirándulást vesz fel. E kirándulási kötelezettségünknek a következőképpen tettünk eleget: 1941. szept. 25. I. oszt.: Növénytanú sétá, II. oszt.: Akadémia és Tárai, II. oszt.: Budai hegyek, IV. oszt.: Közlekedési Múzeum, V. oszt.: Pedagógiai Szeminárium.

1941. okt. 4. I—V. oszt.: Ráckeve (tanyai népiskola).
 1941. okt. 14. I. oszt.: Kerepesi temető, II. oszt.: Állatkert, III. oszt.: Néprajzi Múzeum, IV. oszt.: Szépművészeti Múzeum, V. oszt.: Siketnémák Intézete.
 1941. nov. 14. I. oszt.: Nemzeti Múzeum, II. oszt.: Országos Levéltár, III. oszt.: Iparművészeti Múzeum, IV. oszt.: Hadi Múzeum, V. oszt.: Iparostanonc iskola.
 1942. márc. 24. I. oszt.: Növénytár, II. oszt.: Szépművészeti Múzeum, III. oszt.: Gyógypedagógiai Intézet, IV. oszt.: Mezőgazdasági Kiállítás, V. oszt.: Gyógypedagógiai Intézet.

4. Testnevelés.

Tanítóképzői osztályainkban ez évben is a képzői testnevelés kettős feladatának szellemében folyt a testnevelési munka. Egyrészt arra törekedtünk, hogy növendékeinkből egészséges és edzett testű, arányos fejlettségű és bátor fellépésű ifjakat neveljünk, másrészt a testnevelés minden lényegesebb területének gyakorlati és elméleti ismertetésével azt céloztuk, hogy növendékeinkből a testnevelés kérdéseiben tájékozott, annak — különösen a mai időkben — nagy nemzetnevelő értékével tisztában lévő tanítókat neveljünk.

Az ifjú tanító-nemzedékre a testnevelés tanításában még sok teendő vár s e teendők eredményes elvégzésére igyekeztünk előkészíteni növendékeinket.

A liceumi nevelési munkánk már könnyebb volt, hiszen itt az eszméltetés jóval szerényebb jelentőségű, s e szerényebb munka elvégzésére a tanítóképzői 2 óra helyett itt heti 3 óra áll rendelkezésre.

Mind a tanítóképzői, mind a liceumi ifjúság általában magáévá tette törekvéseinket s a kötelező testnevelési órákon kívül is szívesen foglalkozott valamely sporttal. Gyakorló helyek tekintetében aránylag kedvező helyzetben vagyunk. Tágas udvarunk és saját tenispályánk a testnevelési óráknak, atlétikának, játéknak és tenisznek, saját jégpályánk és a közeli Sashegy jó lejtői pedig a téli sportok gyakorlására adtak kedvező lehetőséget.

A rendszeres testnevelési órákon kívül — melyeken időszakosan gimnasztika, szer- és talajtornázás, atlétizálás, teniszezés, korcsolyázás, sízés, küzdő- és csoportjáték szerepel — a sportkör, cserkészlet, leventeoktatói tanfolyam, kirándulások és a napi reggeli tanulóotthoni testgyakorlás állanak a testnevelés szolgálatában. Külön megemlítést érdemel a mindennapos 1/2 órás testnevelés bevezetése. Ez intézkedés célja a mindennapos 1 órás testnevelés bevezetéséig is lehetőséget adni ifjúságunknak a mindennapi rendszeres testgyakorlásra.

Testnevelési nevelő munkánk egyik örömdetes eredménye növendékeinknek az intézeti kivonulások alkalmával tanusított igen fegyelmezett magatartása.

Az évi testnevelési munkánkról a június elején megtartott testnevelési ünnepélyen adtunk számot.

5. Egészségügy.

Az elmúlt tanévben az egészségügyi viszonyok elég kedvezőek voltak. Két fertőző megbetegedés fordult elő, ezt a két növendékünket haladéktalanul a Szent László-kórházba utaltuk be. Egy növendék vakbél-műtéten esett át szerencsésen. A téli hónapok alatt számos, könnyű lefolyású hurutos megbetegedés és toroklob fordult elő. Lefolyásuk normális volt. Az ápolási napok átlagos száma a 3—5 napot nem haladta meg. Számos esetben szakorvosi vizsgálatra volt szükség. Főként a Vöröskereszt-kórházat, Bakay- és Boross-klinikákat kértük meg a szükséges vizsgálatok megejtésére. Értékes tanácsukért ezúton is köszönetet mondunk. A betegfelügyelői tiszttel Pásztor Béla látta el, fáradhatatlanul, gondosan.

6. Állatvédelem.

Télen az intézet kertjében madáretetőket helyeztünk el, s a kertben természet napraforgó magvakkal etettük a cinkéket. A madarak téli gondozásának eredménye, hogy nyáron egy-két cinkecsalád itt is költ. Mivel kertünk kis területű, azért csak két mesterséges madárodút állíthattunk fel. E felállított odúk a verebek betolakodása miatt folytonos ellenőrzés alatt állnak.

III.

Tanítás.

A tanítás a tanítóképző-intézeti és líceumi tanterv és utasítás, valamint a népiskolai tanterv és utasítás szerint folyt. A tanítóképző-intézeti utasítás esetleges hiányait a magunk lelkével igyekeztünk pótolni.

Nevelő-tanítói munkájának jobbátétele végett tanári testületünk módszeres és nevelési értekezletein a következő kérdésekkel foglalkozott:

1. Önnevelés; 2. Hogyan törekszem a magyar nyelvi dolgozatokat értékesebbé tenni? 3. Hogyan törekszem a németnyelvi dolgozatokat értékesebbé tenni? 4. Hogyan törekszem a mennyiségnyi dolgozatokat értékesebbé tenni? 5. Mennyiben foglalkoztam és foglalkozom az önnevelésre való nevelés kérdésével? Mennyiben törekszem a háború győzelmes befejezéséhez szükséges lelki erőt növelni?

Nagy gondot fordítottunk arra, hogy növendékeinknek a német és szlovák nyelvben, továbbá az egyházi ének és zenében, alkalmat adjunk alaposabb elmélyedésre.

1. *Gyakorlati kiképzés.*

A növendékek gyakorlati kiképzését a tantervi utasítások szellemében végeztük.

Mind a IV., mind az V. éves növendékek nevelési és tanítási gyakorlatait az egyik csoportban Árpássy Gyula, a másikban Tanai Antal tanár vezette Budaváry László, Ferenczi István és Szalatsy Richárd gyak. isk. tanítók közreműködésével.

Az V. évesek a gyakorló iskolának nemcsak a III—VIII. osztályaiban, hanem részint ismétlés, részint a tanítóképesítővizsgálatokra való előkészítés végett az I—II. osztályában is tanítottak. A tanév második felében a félórás tanításokon kívül egészórás és folytatólagos tanítások is voltak. A szokásos verseny-tanításokat május 6-án tartottuk. A »mestertanító« címét és a vele járó díjat Reimann Géza IV., Fülöp György és Szentirmai László V. éves növendékek kapták meg.

A rendes gyakorlati órákon a IV. évesek közül egy-egy növendék átlag 4-szer, az V. évesek közül pedig 8-szor tanított. Az utóbbiak ezenkívül átlag 5-ször tanítottak a hospitálások és helyettesítések alkalmával is. Ezt a gyakorlatot teljesebbé tették: az iskolai séták és kirándulások vezetésének gyakorlása, az iskolai ünnepélyek előkészítésében és rendezésében, a gyak. iskolai tanulók nevelésében, a rendtartási naplók vezetésében, az évközi kiállításában való segédkezés, továbbá a tanulók állandó megfigyelése és egy-egy tanulóról írt gyermektanulmányi beszámoló, valamint a szülői értekezleteken és a népművelésben való részvétel.

2. *Írásbeli dolgozatok.**Magyar dolgozatok.*

I. osztály: *Iskolai:* Gondolataim a tanév kezdetén; 2. Pázmány Péter az önismeretről; 3. Levél honvédeinkhez; 4. Legkedvesebb olvasmányom. *Házi:* 1. Hallgatni arany; 2. Nemzeti létünk és nyelvünk (Széchenyi nyomán); 3. Az én jelmondatom.

II. osztály: *Iskolai:* 1. Széchenyi. 2. Téli örömök, téli gondok. 3. Félév után. *Házi:* 1. Elmények Vörösmarty költészetében. 2. Petőfi hazafias költészete. 3. Jókai.

III. osztály *Iskolai:* 1. Egy középkori kolostor élete. 2. Tükörkép. 3. Hófúvásban. *Házi:* 1. Legkedvesebb olvasmányom. 2. Zrínyi. 3. Berzsényi.

IV. osztály. *Iskolai:* 1. Magyar katona keleten. 2. Tapasztalataim a bolsevistaellenes kiállításon. 3. Úton. *Házi:* 1. Petőfi hazafias költészete. 2. Arany János magyarsága. 3. Jókai képzelete. 4. Legkedvesebb olvasmányom.

V. osztály: *Iskolai:* 1. Széchenyi István, a leghívebb magyar. 2. Petőfi Sándor hazafias lírája. 3. Arany János, az elbeszélő költő. *Házi:* 1. A magyar romantika jelentése. 2. Színház és irodalom. 3. Az irodalmi értékelés szempontjai.

Német dolgozatok.

I. osztály: 1. Ein Stück Papier. 2. Die gute Milch. 3. Das Milchmädchen, 4. Die Eiche.

II. osztály: 1. Das Dorf. 2. Auf dem Hofe. 3. Die Rosen der heiligen Elisabeth. 4. Erbkönig.

III. osztály: 1. Siegfried im Lande der Nibelungen. 2. Bildnis der Mutter. 3. Zerbrochene Töpfe. 4. Friedrich der Grosse und sein Müller.

IV. osztály: 1. Der Fischer. 2. Nikolaus Lenan. 3. Till Eulenspiegel. 4. Der dreissigjährige Krieg.

V. osztály: 1. Pestalozzi. 2. Tuiskon Ziller. 3. Georg Kerschensteiner. 4. Paul Georg Münch. 5. Der Pfandfinder. 6. Die Montessori-Schulen.

Mennyiségtani dolgozatok.

I. o. 1. Algebrai összeadás és kivonás. Mellék- és csúcshöszögek. 2. Négyzetet és köbreemelés. A háromszög külső szögei. 3. Műveletek törtekkel. Az egyenlőszárú háromszög alkalmazása. 4. Törtek szorzása és osztása. 5. Egy- és kétismeretlenű egyenletek. Szabályos sokszögek. 6. Területszámítás.

II. osztály: Négyzet- és köbgyökvonások. 2. Másodfokú egyenletek megoldása. 3. Irracionális egyenletek. 4. Ötvényszámítással megoldandó feladatok. 5. Százalék, százalékláb, összeg kiszámítása. 6. A háromszög területének és a belírható kör sugarának kiszámítása.

III. osztály: 1. Negatív- és törtkitevőjű hatvány. Műveletek logaritmusokkal. 2. Exponenciális egyenletek. Gyök logaritmus. 3. Szögfüggvényekkel kapcsolatos feladatok. 4. A sinus-tétel alkalmazása.

IV. osztály: 1. Számítási és mértani haladványok. 2. Kamatos-kamattal kiszámítandó feladatok. 3. Kölcsöntörlesztési feladatok. 4. A testátlók kiszámítása.

V. osztály: 1. Számrendszerek kiszámítása. 2. Pythagoras-tételének alkalmazása. 3. Heron-képlete. 4. Ötvényszámítással megoldandó feladatok. 5. Kölcsöntörlesztési feladatok.

IV. Iskolánkívüli népművelés.

Elemi ismeretterjesztő tanfolyam.

Az iskolánkívüli népművelés munkáját ez évben is kiterjesztettük a felnőttekre. A Budapest Székesfőváros Iskolánkívüli Népművelési Bizottság közreműködésével ez iskolai évben 1941. október 4-től 1941. december 17-ig egy 40 órás helyesíró, 1941. dec. 21-től 1942. március 14-ig egy 40 órás fogalmazási tanfolyamot rendeztünk. A tanfolyam felügyelője Padányi-Frank Antal dr., az intézet igazgatója, vezetője pedig Árpássy Gyula tanár volt. A tanfolyamra beiratkozott 28 hallgató.

A tanfolyamot főként azért rendeztük, hogy tanítónövendékeink ezirányú gyakorlati kiképzését is szolgáljuk, amit teljes mértékben sikerült is elérnünk, mert a növendékek igen nagy érdeklődéssel kísérték a tanfolyam munkáját, s abban tevékeny részt is vettek. Bár nem volt kötelező, mégis rendszeresen látogatták a tanításokat.

A tanfolyam sikere tehát nemcsak az volt, hogy több hallgató sajátította el a helyesírási és fogalmazási ismereteket, hanem az is, hogy növendékeink gyakorlatilag is megismerték a népművelés ezirányú munkáját.

Kultúresték.

Kultúrestéinket a Székesfővárosi Népművelés keretében s az igazgató megbízásából az idén is *Dr. Wagner Ferenc* rendezte.

Részletes műsorunk a megtartott 3 kultúrestén a következő volt:

Október: Dr. Wagner Ferenc: A szlávok Európában. Közreműködött: *Lukács Margit*, a Nemzeti Színház tagja, *Szilassy László*, a Vígyszínház tagja és *Steiner Mária* zongoraművész.

November: Dr. Gárdonyi József: Szabolcska Mihály. Közreműködött: *Gobbi Hilda*, a Nemzeti Színház tagja, *Bálint Sándor*, rádióénekes és *Burján Béla* V. é. növendék.

December: *Dr. Padányi-Frank Antal*: Esetek a családi nevelés köréből. Közreműködött: *Rózsahegyi Kálmán*, a Nemzeti Színház örökös tagja, *Pataky Jenő*, a Nemzeti Színház tagja, *Pécsi Sebestyén* orgonaművész és *Bálint Zoltán* rádióénekes.

Előadásainkat ifjúságunk és nagyszámú érdeklődő közönség látogatta.

V. Apponyi-Kollégium.

Az Apponyi-Kollégium budapesti tagozatában rajz- és zeneszakos jelöltek voltak.

A jelöltek névsora: a) rajzból I. évesek: Bagóczy Katalin, Bogáti Sándor, Cziráky Lajos, Gulyás Rozália, Kovács Aranka, Kákonyi István, Mayer Margit, Máté Irma, Minik Anzelma, Puruczky Mária és Keller Livia. — II-od évesek: Horváth Anna, Endródi József, Dirmayer Marianna, Fazzi Hugó, Forgács István, Papp Iván és Gergely Sarolta.

b) zenéből: Czenki Imre, Wéber István, Forrai Irén, Méhler Erzsébet, Ratvay M. Ladisla és Szilvay Judit. (Ezek mind II-od évesek).

Ezeknek a jelölteknek a Kollégium igazgatója, Padányi-Frank Antal dr. heti egy órában a tanítóképzés pedagógiája köréből adott elő. Ezenkívül a rajzszakos tanárjelöltek részére Horn Antal főiskolai tanár »A rajztanítás módja a tanítóképző-intézetben« címmel tartott előadást. Az előírt didaktikai gyakorlatokat a férfijelöltek intézetünkben, a nőjelöltek a II. és a VII. ker. áll. tanítónőképző-intézetben végezték.

VI. Gyakorlóiskola.

Gyakorlóiskolánk három tagozatból áll. Az I—II. vegyes osztályt Ferenczi István; a III—IV. vegyes osztályt Budaváry László és az V—VIII. fiúosztályt Szalatsy Richárd vezette. A beiratás 1941. június hó 19-én történt, az évvégi vizsgálatot 1942. június hó 10-én tartottuk meg.

A tanulmányi évet minden megszakítás nélkül, zavartalanul fejezhattük be. A rendkívül erős és hosszantartó tél azonban igen káros hatással volt kisebb tanítványaink egészségi állapotára, s azonkívül az enyhébb lefolyású járványos betegségek is több ízben szaporították az iskolai mulasztások számát.

A tanulók magaviselete, szorgalma és előmenetele egész éven át a kiválmaknak minden tekintetben megfelelt. A hivatalosan előírt iskolai ünnepélyeket a kellő időben megtartottuk. Az ünnepélyek rendezői és az ünnepi szónokok is a IV. és V. éves tanítónövendékek soraiból kerültek ki, akik a gyakorlóiskolai tanítók részéről előzőleg megfelelő előkészítésben részesültek. Az alkalmi költeményeket, énekeket, táncokat s egyéb műsorszámokat is a tanítónövendékek tanították meg. A gyakorlóiskola növendékei ezenkívül a tanítónövendékek műsoros estéin is — a nekik megfelelő szerepkörben — igen nagy sikert arattak.

Az alkohol káros hatását nemcsak a tanítási órák keretében, hanem február első hetében egy egészen külön erre rendelt óra keretében is ismertettük. Az első szülői értekezleten (szept. 22.) Ferenczi István: A jutalom és a büntetés szerepe a nevelésben címen tartott előadást. Április 17-én Budaváry László: Gazdag ország — boldog ország címen értekezett a szülőkkel. A harmadik szülői értekezleten, május 14-én Padányi-Frank Antal dr. igazgató bevezetője után a IV. és V. éves növendékek olvasták fel a gyakorlóiskolai tanulók jellemrajzát. A nemzeti gyermekhét keretében a tanítónövendékek-ből és a gyakorlóiskolai tanulókból toborzott előadói gárda igen jól sikerült szórakoztató délutánt rendezett a környékbeli szegénysorsú tanulók számára. Az »Anyák napja« a szülők és a nagyszámú ismerősök részvételével igen bensőséges és meleg hangulatban zajlott le. A szokásos »Madarak és fák« napját május 18-án a IV. éves tanítónövendékek rendezték meg az arra alkalmas tanulók bevonásával. Az évvégi ballagáskor a gyakorlóiskolai tanulók mindegyike egy-egy szál virággal búcsúzott el az V. éves tanítójelöltektől. Az intézeti évszáz testnevelési ünnepély közös szabadgyakorlataiban és külön műsorszámaiban is igen szépen szerepeltek a gyakorlóiskolai tanulók.

és tanítónőképző-intézetek felsőbb évfolyamú növendékei, továbbá több vidéki tanító és tanítóképző-intézeti tanárjelölt és a cisztercita gimnázium néhány szaktanára.

Szegénysorsú tanulóink mint minden évben, úgy az idén is igen tekintélyes támogatásban részesültek. A nehéz gazdasági idők ellenére is a jobb módú szülők gyermekei tízoraival látták el az V–VIII. osztály tanulóit. Tanzserek és íróeszközök beszerzésére 109 pengő adomány gyűlt össze. Karácsonykor sok-sok élelmiszert, ruhaneműt, játékszert és ifjúsági könyvet osztottunk szét kb. 103.50 pengő értékben. Budapest szfv. Iskolánövéri intézménye utján 3 pár talpalást, 3 pár fejelést, 8 öltöny ruhát, 8 pár fehéreneműt és 17 tanuló részére mintegy 4800 ebédet juttattunk a szűkös viszonyokkal küzködő tanulóinknak.

A gyakorlóiskolai tanulók névsora.

I. osztály. Andreánszky Éva, Blasovszky Miklós, Dabóczy András, Dobos Gyöngyvér, Emőd László, Gaáli Ilona, Inotay György, Kaszap István, Kánya Zsuzsa, Kesserű István, Kozmovszky Éva, Lengyel Zoltán, Magyar Judit, Mayer Miklós, Nagy Ferenc, Sebestyén Ákos, Schreiner János, Szónyi Anna, Wencel Judit, Weszely Tibor.

II. osztály. Benke Bálint, Danczkay Olga, Dóczy Ágnes, Dózsa Ferenc, Dudich Endre, Éry Béla, Éry György, Kiss Ferenc, Kunár György, Laurencz László, Létay Éva, Márk Zsuzsa, Nagy Katalin, Nadas Kálmán, Schweitzer Klára, Szeitz Gabriella, Sücs András, Tamás Tibor.

III. osztály. Asztalos Károly, Babnigg Ilma, Bassó Zsuzsi, Bechtold György, Berényi Miklós, Faragó Péter, Fülöp Marianna, Inotay Ferenc, Perjes Pál, Perlényi Attila, Rédvay István, Schmidt Béla, Sztójka Erzsébet, Tamás Anikó, Wernigg Katalin, Zalán Klára.

IV. osztály. Bárdy Margit, Bekk Erzsébet, Dabóczy István, Decker Iván, Faragó Zsuzsa, Jurassa Gertrúd, Kapácsy Miklós, Katona Dénes, Kontra Judit, Kulcsár Ágnes, Lehóczky László, Máthé Zsuzsa, Mészáros Judit, Rédvay Éva, Sándor Zsuzsa, Széchy Edit.

V. osztály. Baksa Imre, Bánóczky Péter, Császár Sándor, Enyingi László, Mótusz Ferenc, Nemes István, Papp Márton.

VI. osztály. Hinterstein Sándor, Koblik György, Kriván Dezső, Margósch Ferenc, Nemeskéry János, Szabó Sándor, Varga Gyula.

VII. osztály. Bánóczky Titusz, Csatos Benjámin, Gál Károly, Hinterstein László, Márkus Mihály, Schindler Sándor, Zöldvári József.

VIII. osztály. Baksa Aladár, Csatári Elemér, Császár Mihály, Farkas Ferenc, Karuszé Lajos.

A gyakorlóiskolai tanulók számszerű adatai.

Osztály	Beiratkozott			Nem szerint		Előmenetel				Vallás				A szülők foglalkozása					
	Beiratkozott	Kimaradt	Vizsgázott	fiú	leány	külön	jeles	jó	elégseges	elégtelen	r. kat.	gör. kat.	ref.	ev.	tiszviselő	katona	tanár, tanító	iparos, ke. esztető	Egyéb
I.	21	1	20	12	8	17	3	—	—	—	13	2	4	1	16	2	2	—	—
II.	18	1	17	11	6	13	3	1	—	—	15	—	2	—	12	3	1	1	—
III.	16	—	16	9	7	10	5	1	—	—	12	—	3	1	11	2	1	2	—
IV.	16	—	16	5	11	13	3	—	—	—	8	—	4	4	10	4	1	—	1
V.	7	1	6	6	—	—	2	3	1	—	6	—	—	—	—	—	—	5	1
VI.	7	—	7	7	—	—	2	3	2	—	5	—	—	2	—	—	—	5	2
VII.	7	—	7	7	—	—	1	4	2	—	5	—	2	—	—	—	—	4	3
VIII.	4	—	4	—	—	—	1	2	1	—	3	—	1	—	—	—	—	3	1
Összesen:	96	3	93	61	32	53	20	14	6	—	67	2	16	8	49	11	5	20	8

e) Könyvtárak és szertárak gyarapodása.

Az új padok kérdése ebben az évben megoldódott, intézetünk bútorfelszerelése 89 db. acélsővázaz, kétüléses iskolapaddal gyarapodott. 80 új széket is szereztünk. Örvendetes mértékben növekedett meg könyvtáraink állománya, különösen a magyar nyelvi és irodalmi, a pedagógiai és a történelmi könyvtár. A kémiai szertár is kiegészült bizonyos fokig a korszerű vegytani oktatásban nélkülözhetetlen kémszerek és anyagok beszerzése következtében.

f) Ifjúsági Egyesületek.

A »br. Eötvös József« önképzőkör.

Az intézet »Báró Eötvös József« önképzőköre az 1941–42. tanévben önképzőköri gyűléseit gróf Széchenyi István szellemében tartotta meg. Az önképzőkör felső tagozatában 10 (1 alakuló, 1 alkalmi és 8 rendes) gyűlés volt. Elhangzott 20 műsorszám: 1 alkalmi beszéd, 6 szabadelőadás, 4 felolvasás, 3 szavalat és 6 zeneszám.

A szabadelőadások tételei a következők voltak: 1. Hindu nagyságok nyomában. 2. A magyar paraszt megbecsülése. 3. A csillagokról. 4. Vetítettképes előadás Görögországról. 5. A versenymű. 6. Kőrösi Csoma Sándor.

Az első négy hónapban Mesterházy Jenő c. igazgató tanárelnököt betegsége miatt Árpássy Gyula tanár helyettesítette.

Az alsó tagozat növendékeinek 1941–42. évi munkásságát az alábbi összesítő kimutatás szemlélteti.

Az év folyamán 1 alakuló, 7 rendes és 1 díszgyűlés volt. A 7 rendes gyűlésen elhangzott 28 műsorszám. (Ebből: felolvasás 6, előadás 2, szavalat 12, ének és zeneszám 7, melodráma 1.)

Az előadások és felolvasások címei: Pogány magyarság — keresztény magyarság, Melodráma, Szavaloverseny, A teremtés hat napja, Zrinyi Miklós, Az élet forrása, A magyar szent korona.

A 28 műsorszám közül 25-öt bíráltunk hivatalosan. (Ebből: 8 dicséret, 12 elismerés, 4 elfogadás, 1 el nem fogadott.)

Az előadások, felolvasások mindenkor alkalmat adnak a szakszerű és megfelelő formájú hozzászólásokra és a tárgyilagos értékelés gyakorlására.

Az alsó tagozat tanárelnöke: *Dr. Wagner Ferenc.*

Segítőegyesületünk szeptember hó 15-én tartotta alakuló gyűlését amelyen az ifjúság az egyesület tisztkarát és választmányi tagjait választotta meg. Ifjúsági elnök Fülöp György V. éves. Titkár: Czuczor Gergely V. éves. Pénztáros: Császár Ottó IV. éves. Jegyző: Szőke János IV. éves. Az alakuló- és a zárógyűléseken kívül 5 gyűlést tartottunk. A folyó iskolai évben 100 P állt a Segítőegyesület rendelkezésére. Ezzel az összeggel 10 tanuló segítettünk. Vezető-tanár: Árpássy Gyula.

A 334. sz. »Apáczai« cserkészcsapat 1941–42. évi beszámolója.

A cserkészcsapat az 1941/42. tanév elején a 14. munkaévét kezdte meg. A múlt tanév végén tanítói oklevelet nyert és ennélfogva a csapat kötelékéből kilépett és a tanév elején felvételre jelentkezett tagok számbavétele után megalakult csapat létszáma a cserkészmunka újra való felvételekor 1 tiszt, 50 cserkész és 20 kiscserkész volt, amely szám az iskolai év folyamán lényegesen nem változott. A csapat tagjai, kiknek kiképzését és működését Árpássy Gyula tanár, cserkészrajtisz, mint parancsnok irányította, két 3–3 órásból álló cserkész- és egy kiscserkész-rajba osztva végezték cserkészmunkát.

Az első összejövetelét a csapat szeptember hó 14-én tartotta. Ezen időponttól kezdve, amennyiben azt az intézet tanulmányi rendje megengedte, hetenként őszi és kéthetenként csapatösszejöveteleket tartott a csapat. A kiscserkészek hetenként egyszer, szombat délután jöttek össze. Utóbbiak közvetlen vezetői: Bochdanovich Ákos és Budai Gábor IV. o., Németh Rudolf III. o. növendékek voltak, kik parancsnoki irányítás mellett dicséretes buzgalommal látták el a reájuk bízott vezetői teendőket.

A belső munkára alkalmat nyújtó összejövetelek keretében az eszményi cserkészlelkület kialakítása mellett, a csapat fiatalabb tagjainál a cserkészpróba pontokban lefektetett cserkészügyességek elsajátítása, az idősebbeknél a későbbi vezetői munkára alkalmas cserkésztanítóképzés volt a főcél. Ez utóbbi elérése érdekében a csapat tagjai idejükhöz mérten, egyrészt több ízben résztvettek a kiscserkészraj összejövetelein, másrészt éltek mindazon kiképzési alkalmakkal, melyeket a cserkészlet magasabb szervei nyújtanak.

A belső munkán kívül ezévből is számos alkalommal szép sikerrel szerepelt a csapat a nyilvánosság előtt és több ízben végzett a közönség érdekében a felsőbbség részéről is minden alkalommal elismert módon jó munkát.

1941. szeptember 21-én a Széchenyi-émlékünnep alkalmából segédtiszt kiönlőtményünk díszőrséget állt a Vigadóban; 1941. okt. 5-én a tengerész-émlékmű előtt tartott ünnepségen énekarunk magyar dalokat énekelt; a katolikus nagygyűlésen rendezői munkát végeztünk; január 15-én díszszakaszunk mint a Magyar Cserkészszövetség képviselője tisztelgett a német külügyminiszter, Ribbentrop Joachim előtt. Ugyancsak kivonultunk Ciano olasz külügyminiszter érkezésekor, majd elutazásakor is.

Belekapcsolódott csapatunk a Vöröskereszt gyűjtőakcióba, melynek keretében nagyszámú szeretet-csomagot gyűjtöttünk küzdő honvédeink részére. Sikerral szerepeltek cserkészeink a 9. számú honvédkórházban tartott szórakoztató esten.

1942. május 14-én egéssznapos kirándulás keretében fogadalmat tettek kiscserkészeink. Május hó 31-én résztvettek az ereklyés országzászlónál tartott ünnepségen, továbbá június hó 4-én az apród-találkozóon a hárshegyi cserkészparkban.

Ifjúsági Vöröskereszt csoport.

Tanárelnöke: *Dr. Prochaska Ferenc*. Ifjúsági vezetője: *Pásztor Béla V.* éves növ. Helyettese: *Sebrek József*. IV. éves. A csoport szeptember hó folyamán alakult meg. Tagjainak száma 10, négy fiú és hat leány. Az iskolai év folyamán 8 rendes ülést tartottunk. Ezeket énekeket, játékokat, tanultunk. A mindennapi életben szükséges elsősegély-nyújtás alapelemeit beszéltük meg. A gyermekek teljes számmal szerepeltek a tanítóképző-intézet műsoros estéinek műsorában. Szociális téren is szép tevékenységet fejtettek ki. Szegénysorsú társaikat naponként tízóráival és ajándékokkal látták el.

Sajnos, a téli szénhiány akadályozta munkánkat. Azonban így is szép és dicsőretre méltó munkát végeztek a gyermekek.

Ifjúsági Olvasókör.

A nyugalomba vonult *Jaloveczky Péter* c. igazgató fáradozásainak egyik legszebb gyümölcse. Ebben az évben is az igazgató megbízásából *Dr. Wagner Ferenc* látta el a tanárelnöki tiszteket. Ifjúsági vezető: *Gyarmati Imre*, V. é. n.

Állandóan járattuk az Új Nemzedék című napilapot, a Néptanítók Lapja, Nemzetnevelés, Nemzeti Újság, Katonaújság, Magyar Ifj. Vöröskereszt, Magyar Paedagógia, Magyar Kultúra, Szentföld, Magyar Szárnyak, Kisdiednevelés, Magyarosan, Búvár, Természettudományi Közlöny, Vasárnapi Könyv című időszaki lapokat és a kéthetenként megjelenő Nemzeti Könyvtár füzeteket.

Alkalmilag vásároltuk a következőket: Függetlenség, Esti Újság, Magyarország, Nemzeti Sport, Képes Sport, Képes Vasárnap.

A *Diákkaptár* Szabó Béla tanárelnök vezetésével tevékeny működést fejtett ki. A tagok szorgalmasan résztvettek a papír- és hulladékanyagok gyűjtésében. Az iskolánk körüli telkek közül 3,250 négyszögölnyi területen konyhakerti növényeket és olajosmagvakat termelnek a növendékek. A tagok egy évi megtakarított pénze 256 pengő volt.

Br. Wesselényi Miklós Sportkör.

1. A sportkör neve: Br. Wesselényi Miklós.
2. Melyik kerülethez tartozik: budapesti tankerület.

3. Megalakulásának ideje: 1925.
4. Igazolási száma: 300.
5. Tiszteletbeli elnöke: Dr. Padányi-Frank Antal igazgató.
6. Vezető-tanára: Garamvölgyi Ervin.
7. Vezető-tanára testnevelő tanár-e: igen.
8. Az intézet tanulóinak teljes létszáma: 169.
9. A magántanulók, ill. magánvizsgások száma: —
10. Testnevelési alap fizetése alól felmentettek száma: 23.
11. A testnevelési alapra fizetők száma: 155.
12. Működő tagok száma: 40.
13. A sportközi foglalkoztatások heti óraszám: 2.
14. Működő szakosztályok: torna, atlétika, játék, télisport (korcsolya és sí), tenisz.
15. Van-e az intézetnek testnevelési csarnoka: van. 204 m² alapterületű.
16. Van-e az intézetnek játékra alkalmas udvara: van, kb. 3200 m² területű.
17. Külön játszótéren nincs.
18. Melyik sporttelepen gyakorolnak a tagok: atlétikát a Testnevelési Főiskola pályáján.
19. Van-e uszoda: évente 2—3 alkalomra a kis Császár-fürdő.
20. Hányan tudnak úszni: 150.
21. Télisport üzésére van-e mód: igen. Korcsolyázást saját jégpályánkon, sízést a közeli hegyeken gyakoroltuk.
22. Mely sportnemből rendezett a Sportkör háziversenyt: torna, atlétika, úszás, korcsolyázás, sí, kosárlabda, tenisz, kerékpár.

Az évi újjáalakuló gyűlésünket szeptemberben tartottuk meg. A megtartott szavazások alapján a tisztikar tagjai lettek: ifjúsági elnök: Pásztor Béla V. o., titkár: Csaba József V. o., torna szakosztályvezető: Reimann József IV. o., atlétikai sz. o. vezető: Csaba József V. o., játék sz. o. vezető: Szabó István V. é., télisport sz. o. vezetők: Pásztor Béla V. o. (korcsolya) és Gábrriel Ferenc V. o. (sí), úszó sz. o. vezető: Bornemissza György IV. o.

Ez évben először minden növendék részvételével megtartottuk a legharmonikusabb növendék címéért folyó versenyt is. A versenyt az a gondolat hozta életre, hogy kívánatos növendékeink minél több nemes versengésben való részvétele. Növendékeink délutáni elfoglaltsága nem engedi, hogy nyilvános versenyeken szerepelhessenek. Ezért fokozottan gondot fordítunk az intézeti sportversenyekre.

g) A rendkívüli tárgyak tanítása.

Német kisebbségi nyelvi tanfolyam.

A tanfolyamon az I. osztályban 6, a II.-ban 7, a III.-ban 6, a IV.-ben 9, az V.-ben 3 tanuló vett részt. Névszerint: I. oszt.: Berkes Miklós 1, Kálmán János 1, Kis Vince 2, Kútvolgyi Ferenc 1, Takács Tibor 1 és Urbán János 1. — II. oszt.: Hidvégi Ferenc 2, Kengyel László 1, Kovács Jenő 1, Kovács Zoltán 2, Luczó Mihály 2, Papp István 1 és Stéfely Mihály 1. — III. oszt.: Németh Ferenc 1, Röder Pál 1, Skvarek Oszkár 1, Szelecki Péter 3, Tekes Sándor 2 és Török Károly 1. — IV. oszt.: Bochdanovits Ákos 1, Budai Gábor 1, Bulyáki Lajos 1, Hencz Imre 2, László Antal 1, Lőrinczy László 1, Reimann József 1, Sebrek József 1, Temesváry József 1. — V. oszt.: Gyarmati Imre 1, Wendler Flórián 2, Werling Ede 1.

A tanulók hetenkint 2 órán át a rendszeres német nyelvi órákon vettek részt. Ezekén az órákon ugyanazt az anyagot tanulták, ugyanazokat az iskolai dolgozatokat írták, mint az osztály többi tanulója, de magasabb színvonalon.

Ezenkívül hetenként 2 órán a németnyelvű kisebbségi népiskolák anyagával foglalkoztunk. Olvasókönyvül a rendszeres tankönyvet és a kisebbségi népiskolák II., ill. III—IV. osztálya számára írt olvasókönyvet használtuk. Beszédgyakorlataink részint az olvasmányokhoz, részint a népiskola beszédés értelemgyakorlati anyagához kapcsolódtak.

A tanfolyam vezetője: az I., II. és IV. oszt.-ban dr. Prochaska Ferenc, a III. és V. oszt.-ban dr. Kelemen József volt.

Kisebbségi szlovák nyelvi órák.

A Főigazgatóságtól 2767/1938—39. sz. a. érkezett szervező rendelkezésnek a végrehajtása következtében az idevonatkozó számszerű adatok az Évkönyv más helyére kerültek. Szaktanár: dr. Wagner Ferenc és dr. Lipták Pál.

Egyházi ének és zene.

IV. o. róm. kat.: Hencz Imre, Kováts Gyula, Körösi Lajos, László Antal, Lőrinczy László, Reimann József, Sebrek József, Szabó László.

V. o. róm. kat.: Bauer Rezső, Czettl József, Fáró József, Honfi Aladár, Szabó István, Szentirmai László, Tóth Ferenc, Tóth János, Wendler Flórián.

IV. o. protestáns: Budai Gábor, Molnár László, Németh László, Somogyvári Sebestyén.

V. o. protestáns: Kibédi László, Pohánka Pál, Wimmer József.

Osztályzatuk: jeles. Szaktanár: Szabó Béla.

Róm. kat.

IV. o. 8

V. o. 9

Összesen : 17

Protestáns

IV. o. 4

V. o. 3

Összesen : 7

Összesen 24-en tanultak egyházi éneket és zenét.

h) A tanulók névjegyzéke és érdemsorozata.

I. osztály (Liceum).

Osztályfőnök: Garamvölgyi Ervin.

Sors:ám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? Internátusban lakik?	T a n t á r g y a k													Tandij			
		Magviselés	Hit- és költ.	Magy. ny. és ir.	Történelem	Földrajz	Német nyelv	Szlovák nyelv	Term. ism.	Mennyiségtan	Kézimunka	Rajz	Ének	Zene		Testnevelés	Ált. tanulm. eredm.	Rendszeret
	Abucsei Sándor r. k. (M)	1	2	2	2	2	2	-	2	2	1	2	1	2	1	2	1	80
	Ambrus Dezső ref. (M) ---	2	1	2	1	1	-	3	2	2	2	2	1	1	3	3	2	40
	Babinszki Pál evang. ---	1	1	1	2	1	-	1	2	3	2	2	1	1	2	2	1	80
	Balázs László r. k. ---	2	2	4	4	3	4	-	4	4	3	3	3	4	1	4	3	100
5	Balogh László ref. (i) ---	1	1	2	2	1	-	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	80
	Bántó József ref. ---	1	1	3	3	3	-	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	80
	Bede József r. k. ---	1	3	3	3	3	3	-	3	3	3	3	2	1	3	3	2	100
	Belos János g. kel. (i) ---	2	2	4	4	3	-	3	4	4	3	3	2	3	3	4	3	100
	Berkes Miklós r. k. (i) ---	1	3	2	2	1	1	-	1	2	1	2	1	2	2	2	1	40
10	Farkas Mihály r. k. (i) ---	2	1	3	3	3	2	-	3	1	2	2	2	1	2	3	3	100
	Fenyvesi József evang. (i)	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	2	1	1	1	1	1	40
	Füzi Imre r. k. (i) ---	2	1	3	3	3	3	-	2	3	2	3	2	2	2	3	3	100
	Hamvas Ferenc r. k. ---	1	3	3	3	3	3	-	3	2	2	3	2	2	3	3	2	100
	Hatos Sándor evang. ---	2	1	3	2	2	2	-	1	1	1	1	1	1	1	2	2	40
15	Hazai Károly r. k. ---	2	3	4	3	2	3	-	2	2	1	2	2	3	3	4	2	80
	Jankovics Miklós r. k. ---	1	2	4	4	2	-	3	4	4	2	2	2	4	3	4	2	100
	Kálmán János ref. ---	1	1	1	2	1	2	-	1	1	2	1	1	1	1	2	1	40
	Keresztes Nagy Lajos r. k. (i)	2	2	2	2	2	-	2	2	2	2	1	3	1	2	3	80	
	Kékes Sándor ref. ---	1	2	3	3	1	2	-	2	2	1	2	3	2	3	2	100	
20	Kis Vince r. k. ---	2	3	3	4	2	4	-	3	3	3	3	2	3	3	4	2	100
	Kútvölgyi Ferenc r. k. ---	1	1	1	1	1	1	-	1	1	2	2	1	2	1	2	1	40
	Lengyel Sándor r. k. ---	1	2	3	2	2	2	-	3	2	2	3	1	2	3	3	3	100
	Mihók Antal r. k. (i) ---	2	2	2	2	2	-	1	3	2	2	3	2	2	2	3	2	100
	Naszáros Ferenc r. k. ---	2	2	4	3	3	-	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	100
25	Naszvadi János r. k. ---	1	2	3	2	3	-	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	80
	Németh József r. k. (i) ---	1	2	3	3	3	2	-	3	3	2	3	1	2	2	3	2	80
	Petrovics Pál r. k. (M) ---	2	2	4	4	3	-	3	3	4	2	3	3	3	3	4	3	100
	Pogány Ödön g. kat. (K)	2	2	4	3	3	-	2	4	3	3	3	3	2	4	3	100	
	Pónuzs Kálmán ref. ---	2	2	4	4	3	4	-	4	4	2	3	3	4	3	4	3	100
30	Püspöki László r. k. ---	3	3	3	3	2	4	-	3	4	3	3	3	3	1	4	3	100
	Rátonyi Alajos r. k. ---	2	1	3	2	1	2	-	2	2	2	2	1	2	2	3	100	
	Reisinger László r. k. (Sz)	2	2	3	3	2	2	-	3	2	3	2	1	1	4	4	3	100
	Segesdi Károly r. k. ---	1	2	1	2	1	-	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	80
	Sinka Pál r. k. ---	2	2	3	3	2	-	3	3	3	1	2	3	3	2	3	2	80

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? Internátusban lakik?	T a n t á r g y a k													Tandj			
		Magaviselet	Hít- és erkölcs	Magy. ny. és ír.	Történelem	Földrajz	Német nyelv	Szlovák nyelv	Term. ism.	Mennyiséglen	Kézimunka	Rajz	Ének	Zene		Testnevelés	Ált. tanulm. eredm.	Rendszerezet
35	Sófalvi Imre r. k. --- ---	3	3	4	4	3	-	4	4	4	3	3	3	4	3	4	2	100
	Szalai Mihály r. k. --- ---	1	2	4	4	3	3	-	3	2	2	2	3	3	1	4	2	100
	Takács Lajos r. k. (M) --- ---	1	2	3	1	1	2	-	2	2	2	2	1	1	3	3	2	100
	Takács Tibor evang. --- ---	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	2	1	1	2	2	1	tm.
40	Torgyik Sándor evang. --- ---	1	2	3	2	2	1	-	2	1	2	2	2	2	3	3	2	100
	Tóth György r. k. (M) --- ---	2	3	3	3	2	2	-	3	2	2	2	2	2	3	3	2	80
	Tóth József r. k. (i) --- ---	1	3	3	3	2	4	-	3	3	1	2	1	3	1	4	2	100
	<i>Urbán János r. k.</i> --- ---	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	2	1	1	40
45	Varró József r. k. --- ---	3	3	3	4	3	-	2	4	4	3	3	1	2	2	4	3	100
	Varsányi Jenő r. k. --- ---	3	3	4	4	2	-	3	3	4	3	3	3	4	3	4	3	100
	Zapotoczky György g. kat. (i) --- ---	1	2	3	3	2	-	3	3	3	2	2	2	3	2	3	2	100
	Zöld István ref. --- ---	2	2	4	3	2	-	3	3	3	2	2	2	3	3	4	3	100
Zsin Géza evang. --- ---	1	2	3	2	2	2	-	2	3	2	3	3	3	2	3	2	100	

Kimaradtak: Csoma Sándor, Beszterczey Árpád, Kirschweg Lajos, Pálfalvi István, Schieder Károly, Toronyi Sándor.

Gimnáziumból jött: 6 elégséges, polgári iskolából: 19 jeles, 15 jó, 7 elégséges. Internátusok rövidítése: M = Székesfővárosi Mayer Ferenc fiúarvház, K = Székesfővárosi kárpátaljai tanulók otthona, Sz = Klotild szeretetház.

II. osztály. (Liceum)

Osztályfőnök: dr. Prochaska Ferenc.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? Internátusban lakik?	Tantárgyak													Rendszerezés	Tandij		
		Magaveiselet	Hit-és erkölcsi	Magy. ny. és ir.	Történelem	Földrajz	Német nyelv	Szlovák nyelv	Term. ism.	Mennyiségtan	Nevelési ism.	Kézimunka	Rajz	Ének			Zene	Testnevelés
	Babucsik Pál r. k. ---	1	1	2	2	1	-	3	2	2	2	2	1	2	3	3	1	40
	Banyicki József r. k. ---	2	3	4	3	3	-	1	3	3	2	2	3	3	3	4	2	100
	Bernát Tivadar r. k. ism. ---	1	3	2	2	1	1	-	2	1	1	2	2	3	1	3	2	80
	Braunitzer Rezső r. k. ---	2	3	3	3	3	3	-	2	3	3	2	2	2	2	3	3	100
5	Csורת Mihály r. k. (i) ---	1	1	3	2	2	2	-	2	1	2	1	2	1	1	2	2	80
	Darázsi János ref. (i) ---	1	2	3	3	3	3	-	2	3	3	2	2	2	3	3	2	100
	Ebergényi Nándor r. k. ---	1	3	3	3	2	-	3	2	3	3	2	2	3	3	2	2	100
	Fényi Attila evang. (i) ---	2	2	3	2	2	3	-	3	3	2	2	3	3	2	3	3	80
	Hidvégi Ferenc r. k. ---	1	1	2	2	2	1	-	2	3	1	2	2	1	2	2	1	40
10	Hittig Ágoston r. k. ---	1	2	2	2	2	2	-	2	3	2	2	2	1	1	3	3	80
	Kaldenecker Mihály r. k. (i) ---	1	2	1	2	2	2	-	2	2	2	1	2	1	2	2	2	100
	Kengyel László r. k. (i) ---	1	1	1	1	1	1	-	1	2	1	1	1	1	1	1	1	40
	Koncsik Imre r. k. ---	3	3	4	4	4	4	-	4	4	4	2	2	3	2	4	3	100
	Kovács Jenő r. k. (i) ---	1	1	2	2	1	1	-	2	1	2	2	2	1	1	1	2	40
15	Kovács Zoltán r. k. (i) ---	1	2	2	2	2	2	-	3	3	2	2	3	2	3	3	2	80
	Kőrösmezzei János r. k. ---	3	3	2	2	2	2	-	3	3	4	3	3	2	2	1	4	100
	Kraupa Jenő r. k. ---	2	2	2	2	2	2	-	3	3	3	2	3	3	3	3	2	80
	Kreil József r. k. (i) ---	1	1	2	1	2	2	-	2	1	2	2	3	1	1	1	2	80
	Luczo Mihály evang. (i) ---	1	2	2	3	2	2	-	2	2	3	1	2	2	2	3	2	80
20	Magyar Mihály r. k. ---	2	3	4	3	3	4	-	3	3	4	1	2	2	3	1	4	80
	Mártoni Rezső r. k. ---	1	3	3	4	3	3	-	2	3	3	2	2	1	1	3	4	80
	Molnár Béla r. k. ---	1	2	2	3	2	2	-	3	2	2	1	2	3	3	3	2	100
	Nagy Mihály ref. ---	1	2	2	3	3	-	3	3	3	2	3	2	2	1	3	2	100
	Olgyay Lehel r. k. ---	3	4	4	4	3	3	-	4	3	4	3	2	2	2	4	3	100
25	Papp István ref. ---	1	2	1	2	1	1	-	3	1	2	2	2	2	3	2	2	80
	Pathy Nagy Lajos r. k. ---	3	2	3	3	3	2	-	3	3	3	3	2	3	3	1	3	100
	Selmezi Kornél r. k. ---	1	3	2	3	2	2	-	3	3	2	2	3	1	2	1	3	80
	Simon Zoltán r. k. ---	2	3	2	3	3	-	2	3	2	2	2	2	2	1	3	2	80
	Stéfely Mihály r. k. (i) ---	1	2	1	2	1	-	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	40
30	Szinák István r. k. ---	1	2	2	3	1	1	-	2	2	1	1	2	2	3	2	2	80
	Szóke László r. k. ---	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40
	Tövisháti Árpád ref. ---	1	1	3	2	3	3	-	3	3	2	3	3	1	1	2	3	80
	Vépi György r. k. (i) ---	1	1	2	3	2	2	-	3	2	3	2	3	2	2	1	3	100
	Vida Árpád ref. (i) ---	1	2	3	3	3	3	-	3	2	3	1	2	1	1	1	3	100
35	Zimányi László r. k. (i) ---	1	2	2	3	2	3	-	2	3	2	2	2	3	2	3	3	80

Kimaradtak: Gyulai Benjámín, Gyurasics Tivadar.

III. osztály. (Liceum)

Osztályfőnök: **Tanai Antal.**

Sorszám	A tanuló neve, vallása ismétlő-e? Internátusban lakik?	T a n t á r g y a k														Rendszertét	Tandíj				
		Magaviselet	Hittan	Magy. ny. és Ir.	Történelem	Német nyelv	Szlovák nyelv	Term. ism.	Mennyis. ism.	Nevelési ism.	Gazd. ism.	Kézimunka	Rajz	Ének	Zene			Testnevelés	Ált. tanulm. eredim.		
	Ács Imre r. k. (i)	---	---	2	2	3	3	3	-	3	3	3	3	2	3	1	1	1	3	2	80
	Balázs Tibor r. k.	---	---	2	2	4	3	3	-	3	3	3	3	3	1	3	3	1	4	3	80
	Dánér Károly r. k.	---	---	1	3	3	3	3	-	3	3	3	3	3	2	2	3	3	2	100	
	Dani Lukács ref.	---	---	1	1	2	3	-	3	3	2	3	1	2	2	2	3	3	1	100	
5	Gizur György r. k.	---	---	2	3	4	3	3	-	4	3	4	4	1	1	2	2	2	4	2	100
	Hegyi Mátyás r. k.	---	---	1	1	2	2	2	-	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	40	
	Horváth Miklós r. k.	---	---	1	2	4	3	4	-	4	3	4	4	2	3	1	1	2	4	2	100
	Lorencz József r. k.	---	---	1	2	3	3	3	-	3	3	2	3	2	1	1	1	3	2	80	
	Magócsi Károly ref. (i)	---	---	1	1	2	3	3	-	4	2	4	3	2	2	1	1	2	4	2	80
10	Milesovits Milenkó g. kel.	---	---	1	1	2	3	-	1	2	2	3	1	2	3	2	2	2	3	2	80
	Németh Ferenc r. k. (i)	---	---	1	1	1	1	1	-	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2	40	
	Németh Rudolf r. k.	---	---	1	3	3	4	-	3	3	3	3	1	1	2	3	2	4	2	100	
	Pálmai István evang.	---	---	2	1	4	3	3	-	4	3	3	3	2	3	3	1	1	4	3	100
	Pável Nándor r. k.	---	---	2	3	4	3	-	3	4	3	3	3	2	2	1	3	2	4	2	100
15	Pölöskei János r. k.	---	---	2	3	4	3	-	3	3	2	4	3	3	2	2	2	4	3	100	
	Röder Pál evang. (F)	---	---	2	1	2	2	1	-	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	40
	Schuch József r. k.	---	---	2	3	3	3	2	-	1	3	2	1	2	3	3	4	1	4	3	100
	Skvarek Oszkár r. k.	---	---	1	2	2	2	1	-	1	2	2	2	1	2	2	3	1	2	2	tm
	Sófalvi István r. k.	---	---	1	1	2	3	-	2	3	2	3	2	3	2	2	3	3	2	80	
20	Szócs László r. k.	---	---	1	2	3	3	3	-	1	3	2	3	2	3	2	2	1	3	2	80
	Stupeczki Emil r. k. (i)	---	---	1	3	3	2	-	3	2	3	3	2	2	2	1	2	1	3	2	100
	Szabó Gyula r. k.	---	---	1	1	2	2	1	-	1	3	1	1	2	2	3	2	2	3	2	40
	Szelezki Péter r. k. (i)	---	---	1	2	2	2	3	-	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	40	
	Szöke Andor r. k.	---	---	1	1	1	2	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	tm
25	Tekes Sándor r. k.	---	---	1	3	2	2	2	-	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	80
	Török Károly ref.	---	---	2	2	1	2	1	-	2	2	2	1	2	2	1	3	1	2	2	40
	Vass Jenő r. k. (i)	---	---	1	2	2	3	-	2	3	3	3	3	2	3	2	2	1	3	2	80
	Vozik András r. k.	---	---	2	2	3	3	-	3	1	3	3	3	2	2	2	2	3	3	100	

Nem osztályoztatott: Falk László.

Kimaradt: Palotai György.

Internátus rövidítése: F = Fébé diakoniszta egyesület anyaháza (Remete-kertváros).

IV. osztály.

Osztályfőnök: dr. Csada Imre.

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? Internátusban lakik?	T a n t á r g y a k														Tandj					
		Magaviselet	Szorgalom	Hit-és erkölcsi	Nev. és tanítást	Nev. és tan. gy	Magy. ny. és ir.	Német nyelv	Szlovák nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Fizika	Gazd. ism.	Rajz	Én-k		Zene	Kézimunka	Testnevelés	Írásbeli dolg. kül.	
																					1
	Belos Péter g. kel. szerb ---	1	2	1	3	3	3	-	1	3	2	2	2	2	2	3	2	1	2	2	80
	Bohdánovich Ákos r. k. (i)	1	1	1	1	2	1	1	-	1	1	1	2	1	2	3	1	2	2	2	40
	Bornemisza György r. k.	1	1	1	2	2	2	1	-	2	2	1	2	3	1	2	2	2	2	2	40
5	Budai Gábor ref. (i) ---	1	1	1	2	2	2	2	-	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	40
	Bulyáki Lajos ref. (i) ---	2	1	1	1	2	1	1	-	2	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	40
	Chemez Árpád r. k. (i) ---	1	2	2	2	3	3	-	1	3	2	2	3	1	1	3	1	1	1	1	tm
	Csajághy Béla r. k. ---	1	2	2	2	3	3	2	-	3	2	2	3	2	3	3	1	2	2	2	80
	Császár Ottó r. k. ---	1	1	1	2	1	2	2	-	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	40
	Ferenczi István r. k. ---	1	2	2	2	1	3	2	-	3	3	2	3	3	2	2	2	2	2	2	80
10	Gerenday Henrik r. k. (i)	1	1	2	2	2	3	2	-	3	2	2	2	3	3	3	1	1	2	2	80
	Hencz Imre r. k. (i) ---	2	2	1	2	2	3	2	-	2	1	2	3	2	2	1	3	2	2	2	100
	Herner Gábor r. k. ---	2	2	3	3	2	4	1	-	3	3	2	3	3	3	3	3	1	3	1	100
	Kecskés Róbert evang.	1	1	1	2	1	3	2	-	3	1	1	2	2	2	2	2	2	3	1	80
	Kis Béla r. k. (i) ---	1	2	2	3	3	3	3	-	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	100
15	Kováts László r. k. (i) ---	1	2	2	2	2	2	2	-	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	80
	Kovács Gyula r. k. (i) ---	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	tm
	Körösi Lajos r. k. (i) ---	1	1	1	2	2	2	-	1	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	40
	László Antal r. k. (i) ---	1	2	1	2	2	3	1	-	2	2	2	2	3	1	1	2	2	2	2	40
	Lőrinczy László r. k. (i) ---	1	1	2	2	2	1	1	-	2	2	1	3	2	2	2	2	1	2	2	40
20	Molnár László evang.	1	2	1	3	2	3	2	-	3	3	2	1	2	2	1	1	2	2	2	80
	Németh Zoltán ref. ---	1	2	1	2	3	3	2	-	2	3	2	1	3	3	1	2	2	3	3	80
	Pálya József r. k. (i) ---	1	2	1	2	3	3	-	3	3	2	2	3	2	3	2	2	3	2	3	80
	Pingiczer László r. k. (M)	1	2	2	3	3	3	3	-	3	3	3	1	3	2	1	2	2	2	2	80
	Reimann József r. k. ---	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	40
25	Rupnik Károly r. k. ---	1	2	3	3	2	3	1	-	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	80
	Sebrek József r. k. (i) ---	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	40
	Somogyvári Sebestyén evang.	1	2	1	2	3	2	-	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	2	2	80
	Szabó László r. k. (i) ---	1	1	1	1	2	-	-	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	tm
	Szalay András ref. ---	1	1	1	2	2	3	2	-	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	80
30	Szőke János r. k. ---	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	tm
	Temesváry József r. k. (i)	2	2	2	2	2	2	1	-	3	3	2	3	3	2	2	2	1	2	2	80

Internátus rövidítése: M=Marista iskolatestvérek rendháza.

V. osztály.

Osztályfőnök: dr. Kelemen József

Sorszám	A tanuló neve, vallása, ismétlő-e? Internátusban lakik?	Tantárgyak														Intern. kedv. P-ben				
		Magaviselet	Szorgalom	Hit-és erkölcs	Nev. tört.	Isk. szerv. tan	Nev. és tan gy.	Magy. ny. és ir.	Német nyelv	Szlovák nyelv	Alkotmánytan	Mennyiségtan	Egészségtan	Közgazdaságt.	Rajz		Ének	Zene	Testnevelés	Írásbeli kftialak
	Avasi Béla r. k.	1	1	1	1	2	2	1	1	-	2	1	1	1	2	1	1	2	1	—
	Bauer Rezső r. k.	2	3	2	4	3	3	3	4	-	3	3	1	2	3	1	1	2	2	—
	Burján Béla r. k.	1	2	2	1	2	1	1	-	1	2	2	1	1	2	2	1	1	—	—
	Csaba József r. k.(i)	1	1	2	2	1	2	2	1	-	2	2	1	1	1	1	1	1	1	300
5	Cuczor Gergely r. k. (i)	1	1	1	1	1	2	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	200
	Fáró József r. k. (i)	1	2	2	2	2	3	2	-	2	2	3	1	1	3	2	2	1	2	400
	Fülöp György r. k. (i)	1	1	1	2	1	1	1	-	1	2	1	1	1	1	1	1	1	4	200
	Gabriel Ferenc r. k.	1	2	2	2	1	2	2	2	-	3	2	1	2	1	1	2	1	1	—
10	Gráfi Sándor r. k. (M)	1	1	1	2	2	1	1	1	-	2	1	1	1	3	2	1	2	2	—
	Gyarmati Imre r. k. (i)	1	1	1	1	1	2	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	200
	Gyurjács Ottó r. k.	1	1	1	2	2	3	2	3	-	2	1	1	1	2	1	1	2	2	—
	Honfi Aladár r. k. (i)	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	200
	Kibédi László ref.	1	2	1	2	2	2	1	-	2	2	2	1	1	2	1	1	2	2	—
15	Kungl Ferenc r. k. (M)	1	2	2	4	2	3	2	1	-	2	2	1	2	3	2	1	3	2	—
	Pásztor Béla r. k. (i)	1	1	1	1	1	1	1	-	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	ingy.
	Pleschner Ede r. k.	1	2	2	2	1	1	1	2	-	2	1	1	1	3	1	1	2	2	—
	Pohánka Pál evang. (i)	1	1	1	2	1	1	2	-	1	2	2	1	2	1	1	1	2	2	ingy.
	Sipos József ref.	1	1	1	2	2	2	2	2	-	2	2	1	1	1	1	1	2	2	—
20	Szabó István r. k. (i)	1	2	2	1	2	2	2	-	2	2	2	1	1	2	2	1	2	2	400
	Szalay Mihály r. k.	1	2	3	2	2	3	3	-	3	3	1	2	1	2	2	2	2	2	—
	Szentirmai László r. k. (i)	1	1	1	2	1	1	2	-	1	2	1	1	1	1	1	1	1	4	200
	Szuchy Nikon g. kat. (i)	1	2	1	2	2	2	2	-	1	2	2	1	1	2	2	2	1	2	300
	Tóth Ferenc r. k. (i)	1	2	2	3	1	1	2	-	1	3	1	1	2	2	1	1	2	2	ingy.
	Tóth János r. k. (i)	1	1	2	2	1	1	1	2	-	1	1	1	1	2	1	1	1	1	300
25	Varga Lajos r. k. (M)	1	2	1	4	2	1	3	2	-	3	2	1	2	3	2	1	2	2	—
	Véghelyi József evang.	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
	Vereckei Ede r. k. (i)	1	1	2	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	300
	Wendler Flórián r. k. (i)	1	2	1	3	2	2	3	2	-	3	2	1	1	2	1	1	1	2	400

Internátus rövidítése: M = Marista iskolatestvérek rendháza.

1) Tanítóképesítés.

Az 1941. év szeptember és október havában tartott tanítóképesítő vizsgálatok elnöke Nagy Ferenc tanügyi tanácsos, a szlovák nyelvű vizsgálatoké Jaloreczky Péter c. igazgató, a németnyelvű vizsgálatoké Molnár Oszkár tanügyi főtanácsos, az 1941. év december havában tartott rendes és javító képesítő vizsgálatok elnöke pedig Nagy Ferenc tanügyi tanácsos volt.

Tanítói oklevelet nyert 1941. szeptember havában: Gellért Sándor, Pintér István, Cserhalmi Sándor, Hatvani András, Cserhelyi Jenő, Halmos Zoltán, Halász Lajos, Borek Endre, Koperniczky Gyula, Kovács Pál (10); *október havában:* Bátyi Endre, Nagy Ernő, Túrós János, Varga Dezső, Lucskó József, Blau Imre, Bitter János, László István, Bohon Lajos, Czibulka József, Vohradnyik Géza, Komor Béla, Molnár István, Oláh József, Porubszky István, Mátyás József, Vaszilcsin Tibor, Erdős László, Vida Károly, Rubint Ernő, Szabó József (21); *december havában:* Farkas Imre, Szepesy József, Marek József, Zolczer József, Balla Oszkár (5); valamennyien elégséges eredménnyel.

1942. június havában. Vizsgálatra jelentkezett: 24. Valamennyien vizsgálatot tettek.

Kitüntetéssel vizsgázott: Czuczor Gergely, Gyarmati Imre, Honfi Aladár, Véghelyi József (4). *Jelesen vizsgázott:* Gráfi Sándor (1). *Jó eredménnyel vizsgázott:* Avasi Béla, Burján Béla, Csaba József, Fáró József, Fülöp György, Gábrriel Ferenc, Gyurjác Ottó, Kibédi László, Pásztor Béla, Pleschner Ede, Pohánka Pál, Sipos József, Szentirmai László, Tóth János, Verecke Ede (15). *Elégséges eredménnyel vizsgázott:* Szalay Mihály, Szuchy Nikon, Tóth Ferenc, Wendler Flórián (4).

Szlovák tannyelvű népiskolákra kiegészítő képesítést nyert jeles eredménnyel: Pohánka Pál, Tóth Ferenc (2).

Magyar nyelvi kiegészítő képesítő vizsgálaton képesítést szerzett elégséges eredménnyel: Gálík József, Illés Elek, Lévy Ferenc, Pesti István (4).

Egyházi énekre és zenére képesítést nyert jeles eredménnyel: Honfi Aladár, Tóth János, Szentirmai László, Wendler Flórián (4), *jó eredménnyel:* Csaba József, Fáró József, Tóth Ferenc (3), összesen 7-en.

Tanítóképesítő-vizsgálati zárthelyi írásbeli tételek:

a) *Neveléstudományból:* Hogyan szolgálhatom községemben az iskolán kívüli népművelés ügyét?

b) *Magyar nyelv és irodalomból:* A magyar falu irodalmunkban.

c) *Mennyiségtanból:* 1. Két áru együttes bruttó súlya 1400 kg; az első áru esetében a tara 8%, a második esetében 6%. Az így kiszámított nettósúlyok összege 1303 kg. Mekkora a két bruttó súly?

2. A takarékbán levő 1248,50 P tőkénkhez 1943 január 1-től kezdődőleg minden év végén 120 P-t csatolunk 25 éven át. Mennyi pénzünk lesz a 25. év végén, ha a kamatláb $4\frac{1}{2}$? Az 1248,50 P-t 1942 május 1-én fizettük be a takarékbába.

3. Hány P-t kapunk a trapézalakú telkünkért, ha 1 □-ért 16,50 P-t fizetnek? A telek párhuzamos oldalai 43 m és 77 m, a nem párhuzamos oldalai 50 m és 56 m hosszúak.

4. Mekkora a négyzetalapú gúla felszíne és térfogata, ha a gúla magassága 56 cm, az oldaléle 65 cm?

d) *Szlovák nyelvből:* 1. Vychádzka do mesta. 2. Okolie našej dediny.

Pályaválasztás.

Az intézet 1941. évben képesítő-vizsgálatot tett növendékeinek pályaválasztása: Fővárosi Pedagógiai Szeminárium 12, tanító 10, Polgári-iskolai Tanárképző Főiskola 8, Zeneművészeti Főiskola 1, tisztviselő 1, fényképész 1.

j) Statisztika.
I. A tanulók száma és fontosabb adatai.

		I.	II.	III.	IV.	V.	Együtt
Beírt nyilvános tanulók... --- ---		53	37	30	31	28	179
Osztályozott nyilv. tanulók ... ---		47	35	28	31	28	169
Ezek közül ismétlő ... ---		—	1	—	—	—	1
b) életkora	1927-ben született ... ---	15	—	—	—	—	15
	1926-ben " ... ---	23	12	—	—	—	35
	1925-ben " ... ---	8	—	16	—	—	35
	1924-ben " ... ---	1	7	7	11	—	26
	1923-ban " ... ---	—	—	9	10	9	28
	1922-ben " ... ---	—	—	1	2	9	12
	1921-ben " ... ---	—	—	—	5	2	7
	1920-ban " ... ---	—	—	—	2	2	4
	1919-ben " ... ---	—	—	—	—	3	3
	1918-ban " ... ---	—	—	—	—	1	1
	1917-ben " ... ---	—	—	—	—	1	1
	1914-ben " ... ---	—	—	—	—	1	1
1912-ben " ... ---	—	—	—	1	—	1	
c) vallása	Róm. kat. ... ---	31	29	22	23	23	128
	Gör. kat. ... ---	2	—	—	—	1	3
	Református ... ---	7	4	3	4	2	20
	Ag. h. ev. ... ---	6	2	2	3	2	15
	Gör. kel. ... ---	1	—	1	1	—	3
d) anyanyelve, nyelvismerete	Magyar anyanyelvű ... ---	47	35	27	30	28	167
	Szerb anyanyelvű... ---	—	—	1	1	—	2
	Csak magyarul beszél... ---	43	34	24	24	14	138
	Magyarul és németül ... ---	—	—	3	1	2	6
	Magyarul és franciául ... ---	—	—	—	2	3	5
	Magyarul és szlovákul... ---	2	1	—	2	4	9
	Magyarul és ruténül ... ---	1	—	—	—	1	2
Magyarul és szerbül ... ---	1	—	1	1	1	4	
Magyarul és csehül ... ---	1	—	1	—	3	4	
e) szülőik foglalkozása szerint	Kisbirtokos és kisbérelő... ---	—	2	—	2	7	11
	Gazdasági tisztviselő ... ---	—	1	—	1	1	3
	Földművelési napszámos ... ---	—	—	1	1	—	2
	Kisiparos, bányavállalkozó ... ---	2	5	8	6	4	25
	Ipari vagy bányászati tisztviselő ... ---	—	1	—	1	—	2
	Egyéb ipari v. bány. segédszemély ... ---	14	3	2	5	4	28
	Kiskereskedő ... ---	4	2	1	—	—	9
	Kereskedelmi tisztviselő ... ---	1	—	—	1	1	3
	Egyéb kereskedelmi segédszemély ... ---	2	—	—	1	—	3
	Közlekedési kisvállalkozó ... ---	—	1	—	—	—	2
	Közlekedési tisztviselő ... ---	1	—	1	1	1	4
	Egyéb közlekedési segédszemélyzet ... ---	—	3	3	2	2	10
	Köztisztviselő ... ---	5	2	—	1	—	8
	Pap, tanár, tanító ... ---	1	4	1	5	3	14

		I.	II.	III.	IA.	V.	Együtt
e) szülők foglalkozása szerint	Más értelmiségi	1	2	3	1	1	8
	Közhivatali v. más értelmiségi altiszt ...	3	4	4	—	—	11
	Katona- vagy csendőrtiszt	—	1	—	—	—	1
	Katona- vagy csendőraltiszt	2	3	1	2	—	8
	Nyugdíjas köztisztviselő	—	1	—	—	—	1
	Egyéb nyugdíjas köztisztviselő	—	—	1	1	1	3
	Nyugdíjas altiszt	2	—	—	—	2	4
	Különböző v. meg nem nevezhető napsz.	—	—	1	—	—	1
	Házi cseléd	1	—	1	—	—	2
	Egyéb és ismeretlen foglalkozású ...	1	—	—	—	1	2
	Árvaházi, szeretetházi tanulók	7	—	—	—	—	7
f) szülők lakóhelye szerint	Budapesten lakik	25	17	10	18	11	81
	Pest vm.-ben "	13	9	10	5	4	41
	Bács-Bodrog vm.-ben "	—	—	2	—	—	2
	Békés vm.-ben "	—	—	1	—	—	1
	Borsod vm.-ben "	—	—	—	1	—	1
	Esztergom vm.-ben "	—	1	—	—	—	1
	Fejér vm.-ben "	1	4	1	1	—	7
	Gömör—Kishont vm.-ben "	—	—	—	—	1	1
	Győr—Moson vm.-ben "	—	—	—	1	3	4
	Jász-Nagykún-Szolnok vm. "	—	1	—	—	—	1
	Komárom vm.-ben "	—	—	—	—	1	1
	Máramaros vm.-ben "	1	1	—	—	—	2
	Nógrád vm.-ben "	2	—	—	—	2	4
	Nyitra—Pozsony vm.-ben "	1	—	—	2	1	4
	Somogy vm.-ben "	2	1	2	2	3	10
Szatmár vm.-ben "	—	—	—	1	—	1	
Tolna vm.-ben "	1	—	1	—	1	3	
Veszprém vm.-ben "	—	1	—	—	—	1	
Székesfehérvár thj. városban "	—	—	1	—	—	1	
Ungvár thj. városban "	1	—	—	—	1	2	
g) közül bejárók	Vonaton :						
	Albertfalváról	1	—	1	—	—	2
	Budakalászáról	—	—	1	1	—	2
	Cinkotáról	—	—	1	—	—	1
	Csepelről	1	2	—	—	—	3
	Csillaghegyről	—	2	—	—	—	2
	Érdről	—	1	—	—	—	1
	Gödöllőről	1	—	—	—	—	1
	Kispestről	2	1	2	1	—	6
	Monorrról	—	—	1	—	—	1
	Nagytétényről	1	—	—	—	—	1
Pestszenterezsébetről	2	—	1	—	—	3	
Pestszentlőrincről	—	1	1	—	—	2	
Remekertvárosról	—	—	1	—	—	1	
Sashalomról	—	—	1	—	—	1	
h) lakás szerint (internátus)	Szüleinél lakik	23	21	19	13	10	86
	Kosztadónál lakik	5	1	3	—	—	9
	Az intézet tanulóotthonában lakik ...	11	13	5	17	15	61
	Fébé diakonisszaegyesület anyaházában. (Remetekertváros) lakik	—	—	1	—	—	1
	Klotild szeretetházban lakik	1	—	—	—	—	1
	Mayer Ferenc fiúárvaházban lakik ...	6	—	—	—	—	6
	Székesfővárosi kárpátaljai tanulók otthonában lakik	1	—	—	—	—	1
	Marista iskolatestv. rendházában lakik	—	—	—	1	3	4

Iskolai felszerelések értéke.

Sorszám	T e t e l e k	Gyarapodás 1941 I. 1-től 1941 XII. 31-ig				Állomány 1942 I. 1-én		
		Vétel	Ajándék	Érték		Darab	Érték	
		darab		P	f.		P	f.
1	Bútorok	80	—	1.079	17	2.383	33.760	81
2	Házi és irodai felszerelés	26	—	72	70	316	2.460	20
3	Köztartási bútorok	—	—	—	—	332	7.206	—
4	Gyakorlóiskola I—II.	38	—	150	70	1.200	1.372	43
5	Magyar nyelvi könyvtár	4	309	1.584	85	2.559	6.155	60
6	Pedagógiai szertár	38	84	331	60	3.559	20.025	55
7	Történelmi	45	79	743	31	2.172	7.589	97
8	Földrajzi	3	12	134	—	1.210	5.069	61
9	Mennyiségtani	—	5	3	60	201	812	16
10	Természetrajzi	2	37	119	—	1.244	9.873	12
11	Kémiai	1	4	365	80	317	4.027	60
12	Fizikai	—	—	—	—	700	10.859	71
13	Gazdasági	1	4	19	—	1.561	8.736	18
14	Rajz	5	—	8	—	432	3.590	20
15	Zene	4	8	248	60	1.091	19.259	97
16	Kézimunka	—	—	—	—	65	2.136	20
17	Testnevelési	5	3	43	10	646	15.881	12
18	Gyakorlóiskola III—IV.	—	—	—	—	323	781	41
19	Nyilv. és számadó könyvek	—	—	—	—	125	261	40
20	Gyakorlóiskola	2	—	104	—	622	2.821	50
21	Német nyelvi könyvtár	1	11	112	90	481	648	05
Összesen		255	556	5.120	33	21.539	163.328	88
Ifjúsági könyvtár		48	3	230	32	2.497	3.107	42
Együtt		303	559	5.350	65	24.036	166.436	30

Az iskola népessége 1920/21. tanévtől.*

Tanév	Osztályozott nyilvános tanulók						Osztályozott magántanulók						Együtt nyilv. és magán- tanulók	Tanítói okleve- let nyert
	I. o. (lic.)	II. o. (lic.)	III. o. (lic.)	IV. oszt.	V. oszt.	Össze- sen	I. o. (lic.)	II. o. (lic.)	III. o. (lic.)	IV. oszt.	V. oszt.	Össze- sen		
1920—21	26	28	35	41	—	130	8	9	6	17	—	35	165	54
1921—22	27	26	40	39	—	122	3	4	6	9	—	22	144	51
1922—23	42	28	33	44	—	147	5	4	6	4	—	19	166	42
1923—24	56	36	21	43	—	135	4	6	5	6	—	21	159	10
1924—25	38	37	30	22	19	146	7	6	5	3	1	22	168	21
1925—26	42	28	26	25	20	141	1	4	4	8	—	17	158	33
1926—27	37	40	28	19	26	151	—	1	3	2	2	8	156	29
1927—28	41	39	31	27	19	157	2	1	1	5	3	12	169	24
1928—29	36	36	33	29	31	165	—	—	2	8	1	11	176	34
1029—30	39	39	40	36	32	186	—	—	—	13	4	17	203	37
1930—31	34	40	40	35	40	189	—	—	—	3	1	4	193	53
1931—32	41	31	41	38	38	189	1	—	—	3	5	9	193	69
1932—33	37	36	38	41	38	190	—	1	—	2	5	8	198	77
1933—34	35	39	41	36	39	189	—	—	—	—	1	1	190	41
1934—35	34	26	35	37	32	164	—	—	1	—	2	3	167	55
1935—36	32	36	23	25	31	147	—	1	1	2	1	5	152	47
1936—37	33	26	34	26	26	145	—	—	—	—	3	3	148	28
1937—38	24	26	24	34	21	129	—	—	—	1	1	2	131	37
1938—39	40	24	34	27	34	159	—	—	—	—	—	—	159	38
1939—40	45	28	25	33	30	161	—	—	—	—	—	—	161	153
1940—41	41	34	28	25	33	161	—	—	—	—	—	—	161	151
1941—42	47	35	28	31	28	169	—	—	—	—	—	—	169	64

* Az I. o. 1938/39.; a II. o. 1939/40.; a III. 1940/41. tanévtől kezdve liceum.

Az iskola épületének méretei.

Az udvar be nem épített része: 986 négyszögöl. A kert: 822 négyszögöl.

Földszint: igazgatói iroda 32 m², iroda 17 m², irattár 16 m², tanterem 63 m², pedagógiai szertár 30 m², társalgó 30 m², fogadó szoba 25 m², fogadó szoba 25 m², kapusszoba 12 m², gyakorló iskola tanterme 71 m², gyakorló iskolai szertár 14 m², testnevelési csarnok 204 m², öltöző 30 m², szertár 18 m², kertészlakás összesen 60 m².

I. emelet: tanterem 68 m², fizikai szertár I. 16 m², II. 17 m², III. 29 m², egészségügyi szertár 18 m², tanterem 55 m², tanterem 56 m², természetrajzi szertár 47 m², ifjúsági könyvtár 15 m², történelmi szertár 21 m², tanterem 61 m², földrajzi szertár 18 m², tanári szoba 81 m², gyakorló iskola tanterme 62 m², gyakorló iskolai szertár 28 m², 2 zongoragyakorló 18 m² 2 harmonium gyakorló 29 m², altiszt lakása összesen 50 m².

VI. emelet: tanterem 69 m², szertár 18 m², gazdaságtani szertár 38 m² kézimunka terem 52 m² kézimunka szertár 21 m², zeneszertár 11 m², rajzterem 78 m², rajzszerter 22 m², zeneszertár 24 m², zeneterem 160 m², 2 zongoragyakorló 20 m², 2 harmóniumgyakorló 29 m².

A tanulóotthon (internátus).

A tanulóotthon fenntartója a m. kir. államkincstár. Igazgatója: dr. Padányi-Frank Antal igazgató, tanügyi főtanácsos. Igazgató-helyettes és köztartásvezető: Garamvölgyi Ervin tanár. Nevelőtanárok: dr. Lipták Pál, dr. Wagner Ferenc, dr. Wergler Márton tanárok. Orvos: dr. Sarudy Elemér. Gondnoknő: Kurách Emma.

A tanulóotthon az intézet épületében van elhelyezve. Tulajdonképpen 70 növendék számára van benne hely, de az állami németnyelvű tanítóképző-líceumnak intézetünkben való — ideiglenes — elhelyezése a helyzetet megváltoztatta. Eredetileg más célt szolgáló termek igénybevételével 118 bennlakó növendék számára kellett helyet biztosítani, köztük azonban csak 61 magyar intézeti növendék volt. — A fizetendő díjakról és a kedvezményekről az évkönyv végén levő Tájékoztató ad felvilágosítást.

A tanulóotthon helyiségeinek adatai. *Alagsor:* konyha 51 m², mosogató 14 m², fürdő 50 m², fürdő öltöző 17 m², 3 kamra 48 m², altiszt pincehelyisége 16 m², mosókonyha 40 m². *Földszint:* igazgatói lakás 5 szoba, összesen 120 m², köztartásvezető 2 szobája 46 m², nevelőtanár szobája 12 m², ebédlő 107 m², felvonó m², gondnoknő szobája 36 m², 3 cselédszoba 51 m². *I. emelet:* dolgozó 48 m², dolgozó 35 m², dolgozó 35 m², dolgozó 33 m², háló 77 m², orvosi szoba 17 m², betegszoba 34 m². *III. emelet:* nevelőtanár szobája 18 m², mosdó 45 m², dolgozó 62 m², háló 93 m², háló 80 m², szolgák lakása 18 m².

k) A budapesti m. kir. állami líceum I—III. osztályában és a tanítóképző - intézet IV.—V. osztályában az 1941—42. évben használandó iskolakönyvek jegyzéke.

Líceumi I. osztály.

- Schütz: Keresztény katolikus hittan, rk.
 Hamar István: Bibliaismertetés, ref.
 Pálffy—Bereczky: Egyháztörténet, ev.
 Kelemen—Német—Somos: Magyar irodalmi olvasókönyv, I—II. o.
 Mesterházy: Egyetemes történet.
 Bálint Sándor: Földrajz, I. o.
 Lux Gyula: Német nyelvkönyv, I. o.
 Gregus: Természetrjai ismeretek, líc. I. oszt. sz.
 Kiss—Csada: Mennyiségtan, I. o.
 A magyar helyesírás szabályai. I—V. o. r.
 Kelemen: Magyar-német és német-magyar szótár.
 Barthos—Kurucz: Atlasz a világtörténelem tanításához.
 Cholnoky és társai: Földrajzi iskolai atlasz.
 Bárdos—Kishonti: Száll az ének. Énekeskönyv a líc. I. o. számára.
 Dobó—Ráth-Véghné: Magyar hegedűiskola, I. r.
 Bathó—Csukás: Zongoraiskola, I. o.
 Kelemen—Német—Somos: Magyar nyelvkönyv I—II. o.

Líceumi II. osztály.

- Schütz: Keresztény katolikus erkölcsstan, rk.
 Czeglédi Sándor: Bibliaismertetés, ref.
 Pálffy—Bereczky: Egyháztörténet, ev.
 Kelemen—Német—Somos: Magyar irodalmi olvasókönyv, II. o.
 Kelemen—Német—Somos: Magyar nyelvkönyv II. o.
 Mesterházy: Egyetemes történelem, II. o.
 Bálint Sándor: Földrajz, II. o.
 Lux Gyula: Német nyelvkönyv, II. o.
 Móczár Miklós: Természetrjai ismeretek, líc. II. o. sz.
 Kiss—Csada: Mennyiségtan, II. o.
 Vitos Gerő: Az ember teste és egészsége, II. o.
 A magyar helyesírás szabályai.
 Kelemen: Magyar-német és német-magyar szótár.
 Barthos—Kurucz: Atlasz a világtörténelem tanításához.
 Cholnoky és társai: Földrajzi iskolai atlasz.
 Bárdos—Kishonti: Száll az ének. Énekeskönyv a líc. II. o. számára.
 Dobó—Ráth-Véghné: Magyar hegedűiskola, I. r.
 Bathó—Csukás: Zongoraiskola, II. o.

Líceumi III. osztály.

- Schütz: Római katolikus egyháztörténelem, rk.
 Révész: A kereszténység története, ref.
 Batizfalvy—Bereczky: Bibliaismertetés, ev.
 Kelemen—Német—Somos: Magyar irodalmi olvasókönyv, III. o.
 Kelemen—Német: Magyar nyelvkönyv, III—IV. o.
 Mesterházy: Magyar nemzet történelme, III. o.
 Lux Gyula: Német nyelvkönyv, III. o.
 Horn: Gazd. és társ. ismeretek.
 Mohay—Staub: Vegyi ismeretek, III. o.
 Kiss—Csada: Mennyiségtan, III. o.
 Somos—Zentay: Az ember lelki világa, III. o.
 Bárdos—Kishonti: Száll az ének, III. o.
 Bathó—Csukás: Harmónium iskola, III—IV. o.
 Dobó—Ráth-Véghné: Magyar hegedűiskola, II. r.
 Bartos—Kurucz: Atlasz a magyar történelem tanításához.
 Cholnoky Jenő: Középkolai atlasz, I. r.

Tanítóképzői IV. osztály.

- Schütz: R. kat. egyháztörténet.
 Révész: A magyar protestantizmus története, II. r. ref.
 Batizfalvy—Bereczky: Bibliáismertetés, ev.
 Drózdny—Frank: Neveléstan, tanítástan és módszertan.
 Kelemen—Németh: Magyar nyelvkönyv, III—IV. o.
 Kelemen—Németh: Magyar irodalmi olvasókönyv és irod. tört. IV. o.
 A magyar helyesírás szabályai.
 Lux Gyula: Német nyelvkönyv, IV. o.
 Lux: Német nyelvtan III.—IV.—V. o. sz.
 Mesterházy: A magyar nemzet története.
 Barthos—Kurucz: Történelmi atlasz a magyar tört. tanításhoz.
 Kiss—Csada: Mennyiségtan, IV. o.
 Buday—Öveges: Természettani ismeretek, IV. o.
 Csada Imre: Fizikai gyakorlatok. Nem kötelező segédkönyv.
 Móczár—Török: Gazdasági ismeretek, I—II. o.
 Sztankó: Énekiskola, IV. r.
 Dobó—Ráth—Véghné: Magyar hegedűiskola, II. r.
 Kosáry: Harmónium iskola, IV—V. o.
 Sarudy—Hódossy: Összhangzattan.
 Népiskolai Tanterv, 1925.

V. osztály.

- Dr. Magdics: Hitelemzéstán, rk.
 Vass Vince: Hit- és erkölcsstan, ref.
 Szele: A vallásoktatás módszertana, ref.
 Szelényi Ödön: Az evang. keresztyén világnézet, evang.
 Frank—Németh: Neveléstörténet.
 Váradi József: Iskolaszerveztan.
 Népiskolai Tanterv, 1925.
 Kelemen—Németh: Magyar irodalmi olvasókönyv és a m. irod. tört. líc. IV. o. sz.
 Kelemen—Németh: Magyar nyelvkönyv a líc. III—IV. o. sz.
 A magyar helyesírás szabályai.
 Kiss József: Mennyiségtan, V. r.
 Dr. Horn József: Közgazdaságtan.
 Móczár—Török: Gazdaságtan, tanítóképző III—IV. o. sz.
 Quint—Jaloveczky: Egészségtan, II. kiadás.
 Sztankó: Énekiskola, V. r.
 Dobó—Ráth—Véghné: Magyar hegedűiskola, III. r.
 Sarudy—Hódossy: Összhangzattan.
 Kovács Dezső: Orgonaiskola vagy Kosáry: Harmóniumiskola.

*Gyakorlóiskolai tankönyvjegyzék az 1941—42. tanévre.**I. osztály.*

- Gyermekvilág. Abécé és olvasókönyv a népiskolák I. o. számára.
 Zsinórirással. Egyetemi nyomda, Franklin, Kalász.

II. osztály.

- Quint—Drozdny: Olvasókönyv, II. o.

III. osztály.

- Quint—Drozdny: Olvasókönyv.
 Úrhegyi: Magyar nyelvi példatár, III. o.
 Tanfy—Stelly: Számstan, III. o.

IV. osztály.

Quint—Drozdy: Olvasókönyv.
 Urhegyi: Magyar nyelvi példatár, IV. o.
 Kiss—Nagy: Földrajz a IV. o. részére.
 Kogutovitz: Térképfüzet a IV. o. részére.
 Tanfy—Stelly: Számtan a IV. o. részére.

V—VI—VII—VIII. osztály.

Olvasó és tankönyv az V—VI—VII—VIII. o. sz. Kalász és Franklin.

Munkarend

az 1942/43. iskolai év elején.

Augusztus 31-én: d. e. 10 órakor évnyitó tanári értekezlet. Utána az V. évfolyam javító vizsgálata.

Szeptember 1-én: Írásbeli képesítő vizsgálat a pedagógiából. Az I—IV. oszt. kintlakó tanulók javító-vizsgálata.

Szeptember 2-án: Írásbeli képesítő vizsgálat a magyar nyelvből. Vidéki intézetek javító képesítő-vizsgálata.

Szeptember 3-án: Írásbeli képesítő-vizsgálat a mennyiségtanból. Különbözetű vizsgálat.

Szeptember 4-én: Szóbeli teljes képesítő-vizsgálat.

Szeptember 5-én: Az I—IV. oszt. bentlakó tanulók javító vizsgálata.

Szeptember 7-én: Pótbeiratás.

Szeptember 8-án: Istentisztelet. Évnyitó ünnepély $\frac{1}{2}$ 11-kor.

Szeptember 9-én: 8 órakor rendes tanítás.

Tájékoztató.

A budapesti XII. ker. állami líceum és tanítóképző-intézet I. osztályába olyan tanulók iratkozhatnak be, akik életük 14 évét betöltötték, de a 17. életévüket még nem lépték túl és a polgári iskola, vagy gimnázium IV. osztályát sikerrel elvégezték.

Előzetes tájékoztatás céljából kívánatos, hogy azok a tanulók, akik az intézet növendékei óhajtanak lenni, ebbeli szándékukat már április hó 30-ig az intézet igazgatójának bejelentésük.

A bélyegnélküli kérvényhez a következő okmányok csatolandók:

1. Születési anyakönyvi kivonat.
2. Ujkeletű hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó éptestű, érzékszervei teljesen egészségesek, beszélszerve és színerzéke hibátlan és így a tanítói pályára alkalmas.
3. Iskolai bizonyítvány. Ha a folyamodó a kérvény beadása idején a IV. osztály elvégzést igazoló bizonyítvánnyal még nem rendelkezik, a IV. osztálybeli félévi értesítőjét csatolja.
4. Ujkeletű hiteles községi bizonyítványt a *családfő* polgári állásáról, vagyoni állapotáról, jövedelméről, továbbá a családtagok számáról, életkoráról és a családfő közvetlen gondozása alatt álló gyermekek számáról.
5. Azok a folyamodók, akik a folyó iskolai évben mint rendes tanulók iskolába nem jártak, erkölcsi magaviseletük kifogástalanságáról szabályszerű községi bizonyítványt is mellékelnek.

A VKM. 62.168/1941. V—3. sz. rendelete alapján az a szabályszerű életkorban lévő tanuló, aki gimnáziumban érettségi vizsgát tett, tanulmányait a tanítóképző-intézet V. osztályában folytathatja, ha a tanítóképző-intézet I—IV. osztályának anyagából sikeres különbözeti vizsgálatot tesz. A különbözeti vizsgálat tárgyai a következők: 1. test- és élettan, 2. nevelés- és tanítástan, módszertan, 3. a földrajznak a IV. osztályra megállapított anyaga, 4. szerves vegytan, 5. gazdasági ismeretek, 6. ének, 7. zene, 8. kézimunka. Az a tanuló, aki a középiskolában rajtot rendkívüli tárgyként nem tanult, ebből a tárgyból is különbözeti vizsgálatot tesz. A vizsgadíj tárgyanként 3 P. A kereskedelmi középiskolának és mezőgazdasági középiskolának érettségi bizonyítványa alapján nem lehet tanítói oklevelet szerezni.

Az intézeti orvos által előzetesen felülvizsgált és hallásilag, színerzékiileg is megvizsgált tanulókat június 26-án (ha ünnepre esik 27-én) délelőtt beírjuk. A beiratásnál fizetendő: 8 P felvételi díj, 1 P járulék, 8 P táncdíj és kb. 8 P egyensapkadíj. Azonkívül tan- és fenntartási díj címén, 5 részletben — okt., nov., jan., márc. — évi 100 P, mely összegből azonban kifogástalan magaviseletű és jó előmenetelű tanulók kedvezményben részesülhetnek. (Díjmentes, évi 80, 60, 40 P-t fizető tanuló.)

Az intézettel kapcsolatos tanuló-otthonban a tartásdíj a segélyezés foka szerint évi 500, 400, 300 és 200 P. A kintlakók havi 18 P-ért ebédet kaphatnak. Azonkívül a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 113.103/1942. VI. 3. sz. rendeletével 12, legalább jó tanulmányi előmenetelű tanuló (6 I. osztályos és 6 felsőbb évfolyambeli) ingyenes kedvezményben is részesít. Az ilyen növendék felvételi díját, járulékokat és tandíjat sem fizet.

A díjak minden hó 5-ig az intézet csekkszámlijára fizetendők be.

Az internátusba felvett tanulók tartoznak magukkal hozni legalább 2 rend ruhát, amelyek közül az egyik sötét legyen; 1 félikabátot, 2 pár cipőt, 6 pár fehérneműt, 3 hálóinget, 4 törülközőt, 6 pár harisnyát, 10 zsebkendőt, 3 ágylepedőt, 1 vánkost 3 huzattal, 1 téli takarót vagy dunyhát 3 huzattal, 1 hat-személyes abroszt, 2 asztalkendőt, 2 poharat, 1 fogkefét, 1 fésűt, 1 ruhakefét, 1 pár hálópapucsot és cipőtisztító felszerelést. Minden fehérneműbe bejegy-zendő (színes fonállal vagy moshatlan tintával) a ruha száma. A felszerelés minden darabja magyar gyártmányú legyen. A szalmazsák és az ágyterítő a méret és az egyöntetőség miatt beírásakor itt szerzendő be aunnál a kereskedő-nél, akivel az igazgatóság ár és minőség tekintetében előzetesen megállapodott. (A szalmazsák ára kb. 25 P, az ágyterítőé kb. 40 P!)

Fogazatával, orrával, torkával és fülével kapcsolatos bajokat mindenki hozza rendbe és szemüvegről gondoskodjanak, akiknek kell.

A zenéből egy hangszer, a hegedű vagy zongora, illetőleg a harmónium tanulása kötelező. Aki második hangszerrel, egyházi éneket vagy zenét akar tanulni, vagy német, illetőleg szlovák nyelven akarja magát tovább képezni, ezt az iskolai év elején kell kérnie.

Az intézeti szabályok értelmében mindenki köteles az előírt tankönyveket és tanítási eszközöket legkésőbb szeptember 16-ig beszerezni. Senki könyveit el nem adhatja. Kölcsönkönyv nincs.

MEMORANDUM

TO : [Illegible]

FROM : [Illegible]

SUBJECT : [Illegible]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

T A R T A L O M

	Oldal
Dr. Kovács János	3
Tanyai kirándulás	3
Intézetünk vázlatos története	6
a) Az iskolai év története	6
b) Hatóságok	8
A tanári testület névjegyzéke és iskolai munkaköre	8
Intézeti segédszemélyzet	12
c) A tanári testület irodalmi és társadalmi munkássága	12
d) Különféle jelentések	14
I. Segélyezés, ösztöndíjak, alapítványok	14
II. Nevelés. Fegyelem	15
Valláserkölcsi nevelés	16
1. Hazafias nevelés	16
2. Művészi nevelés	16
3. Tanulmányi kirándulások	16
4. Testnevelés	17
5. Egészségügy	17
6. Állatvédelem	17
III. Tanítás	18
1. Gyakorlati kiképzés	18
2. Írásbeli dolgozatok	18
IV. Iskolán kívüli népművelés	19
V. Apponyi Kollégium	20
VI. Gyakorlóiskola	20
e) A könyvtárak és szertárak gyarapodása	22
f) Ifjúsági egyesületek	22
g) A rendkívüli tárgyak tanítása	24
h) A tanulók névjegyzéke és érdemsorozata	26
i) Tanítóképesítés	32
j) Statisztika	33
k) Tankönyvjegyzék, Tájékoztató és Munkarend az 1942—43. iskolai év elején	38

